

HÖGSKOLAN
DALARNA

Flit, fylleri och förbundsstatspotential

En undersökning av den nyzeeländska Sverigebilden i samband med skandinaviska emigranternas ankomst till Wellington år 1871

Författare: Kristofer Ekholm
Handledare: Lars Båtefalk
Termin: VT 2013
Ämne: Historia
Poäng: 15

Högskolan Dalarna
791 88 Falun
Sweden
Tel 023-77 80 00

Abstract

This Bachelor's thesis elucidates the subject of Swedish migration to New Zealand in 1871. Drawing on the work of Anthony Grigg, who has assessed the public opinions regarding the arrival of Scandinavians in 1871-1876, this study aims to highlight the image of Sweden and Swedes conveyed in New Zealand at this time. Through a hermeneutic engagement with newspapers of the day, it is concluded that Swedes in general were being portrayed as industrious, thrifty and well suited for the forestry labour expected of them. It is also shown, however, that Swedes and Sweden to a limited extent were being associated with notorious drinking habits and inferior intellectual abilities. Furthermore, the study highlights what appears to have been a medial difficulty to differentiate between Swedes and Norwegians.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Historisk kontext.....	5
1.2. Syftesformulering och frågeställning.....	7
1.3. Avgränsning, material och metod.....	8
1.4. Tidigare forskning.....	11
2. Undersökning.....	19
2.1. Förutfattade meningar om svenskar.....	19
2.2. Svenskbild baserad på observation.....	21
2.3. Belysning av svenska samhälleliga förhållanden.....	23
2.4. Skandinaver som skandinaver.....	26
3. Diskussion.....	30
4. Sammanfattning.....	33
5. Käll- och litteraturförteckning.....	34

1. Inledning

I skuggan av den omfattande och väldokumenterade svenska emigrationen till Nordamerika under 1800-talets andra och 1900-talets första halva, beräknas drygt 3 500 svenskar ha bosatt sig i Nya Zeeland innan år 1940.¹ Sedan ska denna antipodiska emigration dock ha avtagit kraftigt under en tid. I 1976 års folkräkning befanns endast 365 individer vara födda i Sverige, i jämförelse med 1 618 år 1906.² Som ett resultat av den tidigare förekomsten ansågs emellertid i slutet av 1980-talet över 10 000 nyzeeländare ha svensk härstamning. Om också utvandringen från Norge och Danmark tas i beaktande, uppskattas det av samma källa att gruppen med något slags skandinaviskt påbrå vid samma tidpunkt omfattade minst 40 000 nyzeeländska medborgare.³ Självva emigrationen tycks också ha ökat på senare år, ty i den nyzeeländska folkräkning som genomfördes år 2006 angav 1 173 individer att de fötts i Sverige. I samma undersökning framkom att det i Nya Zeeland i detta skede fanns 1 257 personer som betraktade sig som etniska svenskar.⁴ Tilläggas i detta sammanhang bör att landets totala befolkningsmängd år 2012 uppgick till 4,4 miljoner.⁵

Denna undersökning behandlar det mest intensiva skedet i svensk utvandring till Nya Zeeland, d.v.s. 1871-1876 då skandinavisk emigration subventionerades av den nyzeeländska staten. Fokus läggs på nyzeeländska tidningsartiklar från februari och mars 1871, i syfte att förstå vilket slags bild av Sverige och svenskar som förmedlades i nyzeeländsk media mot bakgrund av den plötsliga förekomsten av organiserad skandinavisk invandring.

Undersökningen anknyter till den skara som bedrivit forskning kring svenskars emigration till Nya Zeeland. Sten Aminoff har sammanställt ett register över de som utvandrade till den aktuella destinationen innan år 1840. Valerie Burr har på liknande sätt uppmärksammat levnadsvillkoren hos de första skandinaverna. Den för mig mest relevanta forskningstexten har varit en magisteruppsats av den nyzeeländske historikern Anthony Grigg, som, efter en genomförd studie av den allmänna opinionen rörande den skandinaviska invandringen under 1870-talet, konstaterar att en viss fientlighet förekom gentemot dessa. En anknytning görs även till Jeff Werners arbete om Sverigebilder i USA.

---

¹ Aminoff, Sten. *Svenskarna i Nya Zeeland: Den svenska emigrationen till 1940*. Växjö, 1988, s. 75.

² Aminoff (1988), s. 63 samt Walrond, Carl. 'Scandinavians - Facts and figures', *Te Ara - the Encyclopedia of New Zealand*, updated 13-Jul-12. URL: <http://www.TeAra.govt.nz/en/scandinavians/page-5> [Granskad 2013-07-10].

³ Aminoff (1988), s. 13.

⁴ Walrond (2012), s. 5.

⁵ Mårtensson, Solveig. *Nationalencyklopedin*. "Nya Zeeland." URL: <http://www.ne.se/lang/nya-zeeland> [Granskad 2013-07-18].

1.1. Historisk kontext

Sten Aminoff, vars insatser inom detta forskningsområde kommer att diskuteras utförligt senare i denna uppsats, gör gällande att svensk kontakt med Nya Zeeland åstadkoms redan år 1769, i och med vetenskapsmannen Daniel Solanders deltagande i den av James Cook ledda expedition som nådde territoriet i oktober detta år.⁶

Som antytts ovan, var detta långt ifrån sista gången som nyzeeländsk mark beträddes av svenskar. Redan under de första decennierna efter det att Nya Zeeland år 1840 erhållit status som brittisk koloni förekom skandinavisk invandring. Innan år 1860 ska exempelvis ett femtiotal svenska sjömän ha valt att bosätta sig i denna mycket avlägsna del av det brittiska imperiet.⁷ Efter det att den nyzeeländska guldruschen i början av 1860-talet tagit fart, utökades enligt Aminoffs beräkningar den bofasta svenska befolkningen med uppskattningsvis 700 svenska lyckosökare, som slog sig ned. Andra valde att resa vidare.⁸

Organiserad, kollektiv utvandring av svenskar till Nya Zeeland, på liknande sätt som till Nordamerika, skulle inte ifrågakomma förrän på 1870-talet. Orsaken härtill står att finna i inrikespolitiska förhållanden i Nya Zeeland. Redan år 1858 hade antalet europeiska bosättare överskridit antalet maorier, och vid 1860-talets slut fanns inte längre särdeles mycket lämplig jordbruksmark tillgänglig.⁹ Något som fanns i överflöd, var istället tätbevuxna skogsområden som successivt förvärvades från olika maoristammar. Dessa skogar hade den nyzeeländska regeringen för avsikt att avverka, i syfte att underlätta järnvägsbygge, dragande av telegraflinjer och dylikt mellan redan existerande städer, liksom för att tillgängliggöra ytterligare mark för jordbrukssektorn och fler potentiella bosättare. Det senare hoppades man även skulle kunna bryta den maoriska dominansen bland befolkningen på de berörda platserna. Problemet för centralmakten i Wellington var emellertid att det arbete som krävdes för att åstadkomma avverkningarna inte ansågs kunna utföras av individer med brittisk härkomst, med tanke på dessas generella ovana vid skogsbruk.¹⁰

En lösning formulerades så småningom av Julius Vogel, finansminister sedan 1869 och sedan regeringschef under olika perioder på 1870-talet. För att komma tillrätta med de hinder som låg i vägen för de önskade åtgärderna, föreslogs en subventionerad invandring från länder med mer omfattande vana av skogsbruk. De invandrade arbetarna skulle, förutom att helt eller delvis få

---

⁶ Aminoff (1988), s. 14-15.

⁷ Aminoff (1988), s. 18.

⁸ Aminoff (1988), s. 20.

⁹ Aminoff (1988), s. 25 samt Jupp, James. "Seeking whiteness: the Recruitment of Nordic immigrants to Oceania." Ingår i *Scandinavian and European migration to Australia and New Zealand: proceedings of the conference held in Stockholm, Sweden, and Turku, Finland June 9-11, 1998*, Koivukangas, Olavi samt Westin, Charles (red.). Åbo, 1999, s. 28.

¹⁰ Aminoff (1988), s. 25 samt Burr, Val A. *Mosquitoes & Sawdust: a history of Scandinavian in early Palmerston North and surrounding districts. (Skandia II)*. Palmerston North, 1995, s. 6-7.

resan betalad, även få lön för avverkningsmödan i form av jordlotter. Propositionen, vilken emellertid inte enbart gällde skandinaver, vann laga kraft år 1870 i och med *Immigration and Public Works Act*, med ett tillägg följande år. Dessa två parlamentsbeslut har kommit att refereras till som *the Vogel Scheme*.¹¹

Efter att ursprungligen ha övervägt att rekrytera bland kolonisterna i Kanada, vände man snart blicken mot Skandinavien. Valerie Burr, som också diskuteras senare i denna uppsats, kommenterar detta på följande vis:

From there the Government turned to Swedes and Norwegians who were also noted as forest workers, for their ability to live in a cold, harsh environment, for their overall level of education and for their willingness to emigrate, albeit to America. [--]¹²

Vogel hade under ett besök i Nordamerika mött en uppfattning om norrmän och svenskar som kapabla arbetare, och efter det att immigrationsagenten Featherston besökt Sverige och Norge för att rekognoscera uttryckte han liknande åsikter. Denne meddelade sina uppdragsgivare bland annat att befolkningen var i besittning av god kompetens vad gäller skogsbruk, och att de samtidigt var arbetsamma, välutbildade och hederliga.¹³

Det första skepp som fraktade subventionerade emigranter i enlighet med nämnda lagstiftning var *Celaeno*. Det anlöpte hamnen i Wellington den 5 februari år 1871. Ombord befann sig bland andra norrmän och svenskar, vilka avseglat från Oslo den 5 oktober föregående år, och sedan anslutit sig till *Celaeno* i London.¹⁴ Aminoff uppger att svenskarna var i klar minoritet bland skandinaverna. De ska endast ha utgjorts av familjen Bergquist från Skåne och Blekinge, bestående av Johanna Augusta och maken Nils samt deras två barn.¹⁵ Burr gör emellertid gällande att två av de norska männen hade svenska hustrur. Det rörde sig således sammanlagt, om de svensk-norska parens barn betraktas som norska, om sex svenskar och 53 norrmän.¹⁶ Desto fler svenskar skulle komma att anlända med *England*, den 19 mars samma år. Ombord på detta fartyg uppges det att 22 svenska medborgare befunnit sig vid ankomsten till Wellington.¹⁷ År 1876, när den nyzeeländska regeringen beslutat att upphöra med subventioneringen av skandinavisk invandring, hade 680-900 svenskar hunnit anlända som en del av Vogels projekt.¹⁸

---

¹¹ Burr (1995), s. 6-7.

¹² Burr (1995), s. 7.

¹³ Aminoff (1988), s. 25-26.

¹⁴ Aminoff (1988), s. 26 samt Burr (1995), s. 12, 14.

¹⁵ Aminoff (1988), s. 26.

¹⁶ Burr (1995), s. 12, 47, 57.

¹⁷ Burr (1995), s. 23, 62.

¹⁸ Aminoff (1988), s. 30, 32, 75, Burr (1995), s. 7 samt Jupp (1999), s. 35. Litteraturen är tvetydig på denna punkt.

De skandinaviska passagerarna från *Celaeno* och *England* placerades huvudsakligen i Manawatu, intill vad som skulle komma att bli universitetsstaden Palmerston North, medan större delen av de senare ankomna svenskarna istället hamnade runt Seventy Miles Bush; urskogen mellan Masterton och Napier på Nordöns ostkust. På båda håll väntade inledningsvis stora umbäranden, bestående av naturkatastrofer, ekonomiska svårigheter etc. Mindre skandinaviska samhällen kom dock att växa fram runt Seventy Miles Bush, exempelvis Eketahuna, Norsewood, och Mauriceville West, även om den skandinaviska befolkningen assimilerades förhållandevis snabbt efter det att emigrationssubventionen försvunnit. Aminoff påpekar att de svenska, danska och norska språken redan på 1930-talet nästan undantagslöst var utdöda bland de som härstammade från 1870-talets emigranter.¹⁹

1.2. Syftesformulering och frågeställning

Med denna historievetenskapliga undersökning ämnar jag undersöka det sätt på vilket Sverige och svenskar framställdes i den nyzeeländska pressen under den subventionerade perioden av skandinavisk emigration. Genom att studera den bild av svenskhet som målades i nyzeeländsk media i anslutning till invandringen, hoppas jag kunna erhålla inblick i internationella uppfattningar om Sverige under den aktuella perioden. Jag är fullt medveten om att detta – synen på **Sverige** respektive synen på **svenskar** – kan ses som två separata fenomen. Det är exempelvis fullt möjligt att besitta en åsikt om Sverige som samhälle, och en annan om svenskar som folk. Jag hävdar emellertid att de är för interdependenta för att behandlas separat, och att de tillsammans utgör en **Sverigebild**.

Om vi föreställer oss den genomsnittliga nyzeeländska tidningsläsaren på 1870-talet, vilken högst sannolikt aldrig besökt Sverige, framträder en individ som genom vad som står att läsa i pressen försöker bilda sig en perception av vad *Sverige* är. Centralt här är naturligtvis vad som författats om svenska samhällsförhållanden, politik, försvar och dylikt. Precis lika centralt för att förstå vad *Sverige* är, torde emellertid skildringar av dess invånare vara. Ett samhälle är ju resultatet av handlande subjekts medvetna gärningar, varför subjekten måste anses vara av intresse för att förstå det aktuella samhället. Därmed inte sagt att handlande subjekt är opåverkade av strukturella faktorer. Ingen gärning, hur medveten och fri den än kan anses vara, är oavhängig de materiella förutsättningarna för gärningens genomförande. Detta förringar emellertid inte subjektens betydelse vid exempelvis, som i ovannämnda fall, en samhällsbildning.

Jag påstår inte att de svenska emigranter som skildras i de artiklar jag studerat överhuvudtaget var representativa för det svenska 1870-talssamhället, men faktum är att det är fullständigt

---

¹⁹ Aminoff (1988), s. 27-32.

irrelevant i sammanhanget. Denna undersökning intresserar sig inte för något slags ”sann” Sverigebild, utan snarare den Sverigebild som konstruerades i den nyzeeländska pressen. Därmed har det också varit relevant att studera det som tillskrivits svenskar, trots att senare forskning påvisat att de i särklass flesta av de omtalade i sådana artiklar som följde *Celaenos* ankomst i själva verket var norrmän. Vad beträffar relevansen för denna studie hade de lika gärna kunnat vara uruguayaner eller armenier, förutsatt att de framställdes som svenskar. Det är, som sagt, den medialt konstruerade bilden som varit av intresse, och inte de faktiska omständigheter som denna bild varit baserad på. Här har jag med andra ord en utgångspunkt som liknar konsthistorikern Jeff Werners. I inledningen av den studie av amerikanska Sverigebilder som jag ska diskutera senare skriver han följande:

Jag bryr mig egentligen inte om huruvida de föreställningar som finns om Sverige eller svenskar i USA är sanna i relation till hur Sverige eller svenskar verkligen är. Jag utgår från att de är sanna för dem som har dem, i enlighet med Thomas teorem: ”om människor definierar situationer som verkliga, blir de verkliga till sina konsekvenser”.²⁰

Undersökningen berör således en aspekt av den svenska invandringen till Nya Zeeland under nämnda period, och är således inte något slags helhetlig bild av densamma. I och med avsnittet *Historisk kontext* (1.1.) sammanfattas emellertid de huvudsakliga dragen. En mer djupgående undersökning av den svenska emigrationen till Nya Zeeland som process, låter sig inte göras inom tidsramen för en kandidatuppsats. Här utgör alltså invandringen en historisk referenspunkt, snarare än ett forskningsobjekt i sig.

Summa summarum, syftar denna undersökning till att kartlägga den Sverigebild som förmedlades av nyzeeländsk press i samband med de första subventionerade svenskarnas ankomst till Wellington år 1871. Med Sverigebild åsyftas i denna studie en medial konstruktion innefattande skildringar av både Sverige som samhälle och svenskar som folk.

1.3. Avgränsning, material och metod

Denna studie och frågeställning anknyter till tidigare bedriven forskning; jag utgår i viss mån från Griggs studie om den allmänna nyzeeländska opinionen gällande skandinavisk invandring. Mitt syfte skiljer sig dock från Griggs, i och med att invandringsdebatten för mig inte är ett mål i sig, utan snarare ett medel för att kunna bilda mig en uppfattning om vilken Sverigebild som förmedlades.

---

²⁰ Werner (2008:1), s. 30.

Ett avgörande skäl till denna undersöknings tillblivelse är övertygelsen om att fler aspekter av svensk utvandring än den rörande Nordamerika bör belysas. Nya Zeeland är, fastän en del forskning som sagt bedrivits, en förhållandevis bortglömd utvandringsdestination.

Jag vill dock påpeka att just relationen Sverige-Nya Zeeland i sig också är synnerligen intressant, och motiverar beslutet att betrakta Sverige ur just ett nyzeeländskt perspektiv. En faktor är det geografiska avståndet. Något slags nyfikenhet torde väckas endast vid tanken på vilka åsikter som hystes om Sverige, på den från Sverige i princip mest avlägsna plats där man kunde hysa åsikter.

I syfte att uppnå det mål som nämndes under föregående rubrik, har studien baserats på tillgängliga artiklar från den nyzeeländska pressen från perioden 1 februari-31 mars 1871. Detta tycktes mig rimligt, för att dels finna texter som författats med direkt anledning av *Celaenos* och *Englands* ankomst, men också för att täcka in sådant som skrivits när röken väl lagt sig.

Till skillnad mot de svenska åtgärderna på digitaliseringsfronten, har Nya Zeeland utträttat mycket vad gäller äldre tidningars och tidskrifters digitala tillgänglighet. Det nyzeeländska nationalbiblioteket tillhandahåller utan avgift en internetbaserad sökmotor, *Papers Past*, med vilken för närvarande 80 publikationer, eller drygt 37 miljoner artiklar, från 1839-1945 tillgängliggörs. Administratörerna medger att de tillhandahållna artiklarna endast utgör en bråkdel av den sammanlagda textproduktionen under nämnda år, men det sägs även att urvalet av det ständigt ökande materialet gjorts bland annat mot bakgrund av en önskan att försäkra sig om regional och kronologisk mångfald.²¹ Samtliga tidningar som använts av mig återfinns i källförteckningen, men redan nu kan *Evening Post*, *Wellington Independent* och *Otago Daily Times* nämnas som några av de mer centrala publikationerna.

Denna undersökning torde vara urtypen av en, ur metodologisk synvinkel, kvalitativ studie. Innan detta utvecklas närmare, bör emellertid någonting sägas om själva urvalet. 315 resultat uppenbarade sig, när jag ur alla databasens tillgängliga texter från februari och mars 1871 sovrade fram artiklar innehållande minst ett av följande ord: *Sweden*, *Swede*, *Swedes*, *Swedish*, *Scandinavia*, *Scandinavian*, *Scandinavians*. Jag inser att mitt urval naturligtvis skett på den ovannämnda databasens villkor, i och med att jag kan ha missat relevanta artiklar i tidningar som inte ingår i samlingen. Även artiklar i mindre bra skick, exempelvis sådana där den datorgenererade texten – vilken sökmotorn arbetar utifrån – skiljer sig från den egentliga, har förmodligen missats. De 315 artiklarna är ju sådana i vilka sökmotorn identifierat minst ett av de sex olika begreppen som nämnts ovan. Eventuella artiklar där textkvaliteten på originaldokumentet varit av så dålig kvalitet att exempelvis ordet *Sweden* uppfattats som *Svedan*, *Suedon* eller *Swedeu* etc. har sökmotorn således

---

²¹ *Papers Past*: "Introduction." URL: <http://paperspast.natlib.govt.nz/cgi-bin/paperspast?a=p&p=about&e=-----10--1----0--> [Granskad 2013-07-12].

hoppats över. Att döma av andra ord som felstavats i de datorgenererade texterna, torde sådana fall ha förekommit.

Som nämndes ovan, har jag i denna studie tillämpat en kvalitativ metod. Med inspiration från hermeneutikens uppmaning till kontextualisering av det empiriska materialet, har jag försökt anlägga ett förståelseperspektiv på de undersökta skeendena. Istället för att åstadkomma något slags allomfattande förklaring till det som studien påvisar, har min målsättning varit att utifrån periodens egna villkor söka förståelse för varför det som författats i de olika tidningarna skrivits på det sätt som det gjorts. Att lämna sin egen tidshorisont är självfallet fullkomligt omöjligt, men som ett led i mitt försök att närma mig den aktuella tidens åsiktsyttringar bör man se mitt relativt omfattande stycke med historisk kontext.

Med ovanstående utläggning avklarad, förtydligar jag att jag utgår från ett slags hermeneutiskt betraktelsesätt, innebärande att texterna försökts förstås utifrån sin egen tid. Däremot finns inte minsta antydning till förnekelse av att det paradig jag arbetar inom ändå sätter sin prägel på undersökningen.

När det gäller just själva undersökningen, bör någonting nämnas även om dispositionen. Undersökningsdelens delavsnitt utgörs av fyra olika artikelkategorier, vilka identifierades när de 315 resultaten från databasen bearbetades utifrån undersökningens syfte. Kategorierna konstruerades således mot bakgrund av vad som upplevdes som huvudsakliga teman i det undersökta materialet. 315 är ingen liten siffra, och en bearbetning av materialet kan naturligtvis ge upphov till allehanda kategoriseringar. Min indelning bör således ses som en av ett oändligt antal möjligheter.

Faktum är att många av artiklarna inte platsade i någon kategori, eftersom de bedömdes som irrelevanta utifrån syftet att undersöka den medialt konstruerade Sverige bilden. Låt mig exemplifiera: en artikel som berör alkoholkonsumtion i Sverige är intressant, eftersom den ger upphov till en bild av svenska samhällsförhållanden. På samma sätt är en skildring av svenska emigranter intressant, eftersom den målar en bild av hur svenskar är. De förmedlar alltså en Sverige bild. En artikel som å andra sidan nämner att en fransk luftballong störtat i Sverige är emellertid mindre intressant för undersökningen, eftersom den inte torde leda till generaliseringar om Sverige. Att någon vid läsande av en sådan artikel skulle måla sig en bild av Sverige som ett land där luftballonger störtar, ter sig väldigt avlägset. Även vissa fall där Sverige endast nämnts i förbigående, och man inte kunnat ana en trend, har förbisetts.

Min syn på relevans och kategorisering är som sagt inte naturgiven. I och med att jag angivit sökorden och hänvisat till databasen, kan den som så behagar bilda sig en egen uppfattning, och

eventuellt inkludera eller exkludera andra artiklar än jag gjort. De nämnda kategorierna kommer kortfattat att presenteras i inledningen av undersökningsdelen.

1.4. Tidigare forskning

Fyra av de fem författare jag väljer att relatera till har ägnat sig åt just skandinavisk emigration till Nya Zeeland, om än från olika perspektiv och med skilda metoder. Dessa, vilka behandlas senare under denna rubrik, är Sten Aminoff, Valerie Burr, James Jupp och Anthony Grigg. Den femte, den svenske konsthistorikern Jeff Werner, har på intet sätt befattat sig med Nya Zeeland. Han är emellertid intressant på så sätt, att även han bedrivit en studie av Sverigebilder.

I hans fall rör undersökningen USA, i vilken han undersökt hur visuell kultur som associerats med Sverige påverkat amerikaners bild av just Sverige och svenskar.²² Hans studie är av det receptionella slaget, och behandlar hur svensk konst, design, film, företagsstrategier etc. givit upphov till uppfattningar om svenskhet, och hur dessa har förändrats över tid.²³ Werner täcker mer eller mindre fyra sekel. Som ett av hans exempel på hur Sverige bilden påverkats av visuell kultur, kan exempelvis nämnas hur Sverige under kalla kriget kom att betraktas som ett syndens näste, en omoralens och sexualliberalismens högborg, motbakgrund av filmer som *Jag är nyfiken – gul* och *Hon dansade en sommar*.²⁴ Werner nämner också hur mellankrigstidens bild av Sverige som ett modernt välfärdssamhälle i samma veva fick lämna företräde åt en amerikansk uppfattning av vårt land som, förutom förkastligt sexualliberal, präglad av statsocialism, självmord och superi.²⁵ När det gäller kopplingen till föreliggande undersökning, är det av förklarliga skäl främst det som skrivs om den amerikanska bilden av Sverige och svenskar under 1800-talets andra halva som är av intresse. 1871 är ju nämligen det år som behandlas i min egen studie. Werner påvisar hur det i samband med den svenska emigrationen till USA i mottagarlandet existerade en syn på svenskar som goda, kompetenta grovjobbare, men att de samtidigt betraktades som intellektuellt underlägsna. Svensken tillskrevs betydande fysiska egenskaper, men undermåliga mentala sådana. Han var helt enkelt dum. Detta var något som senare skulle komma att parodieras när filmmediet slog igenom, med gestaltningar av fumliga, trögtänkta, emotionella svenskar.²⁶

Dessa fördomar ska ha existerat trots att svenskar ur rasbiologisk synvinkel inte ansågs lämna mycket övrigt att önska, även om vitheten inte alltid betraktades som lika fin som den anglosaxiska, och trots att vikingar fascinerade amerikaner. Werner nämner i detta sammanhang att vikingar i princip betraktades som de samtida skandinavernas motsatser, och att anglosaxiska

---

²² Werner, Jeff. *Medelvägens Estetik: Sverigebilder i USA, del 1*. Värnamo, 2008, s. 12.

²³ Werner (2008:1), s. 12-13, 46-47.

²⁴ Werner, Jeff. *Medelvägens Estetik: Sverigebilder i USA, del 2*. Värnamo, 2008, s. 131-132, 142-143.

²⁵ Werner (2008:2), s. 132.

²⁶ Werner (2008:1), s. 169-170.

amerikaner snarare kom att betrakta sig själva som de populära nordmännens ättlingar.²⁷ Märk väl att jag ovan använde mig av pronomenet *han*, eftersom den svenska kvinnan tycks ha framstått i mycket bättre dager. Innan hon kom att betraktas som en sexuellt frisinnad blondin, framställdes hon som ordentlig och pålitlig.²⁸ Överlag betraktades hursomhelst svenskar som ointelligenta grovjobbare, med utmärkt potential att arbeta som tjänare.

Intressant, mot bakgrund av vad som framkommer i min egen studie, är också att Werner nämner hur de skandinaviska nationalitetsbegreppen i alla fall i modern tid vållat amerikaner förvirring. Han påtalar att det exempelvis råder generell amerikansk osäkerhet om huruvida Sverige är en del av Skandinavien eller vice versa.²⁹ Lika intressant gällande nationalitetsbegrepp, är den kamp som skildras mellan den svensk-norska unionens två länder om att framstå som den andres storebror under världsutställningen i Chicago 1893. Den svenska delegationen ska ha utsmyckat sin villa med en karta, på vilken samma textstorlek användes för att markera Sverige och Europa, medan Norge skrevs med mycket mindre typsnitt.³⁰ Den norska delegationen, å sin sida, spred bilden av en norsk-svensk union, istället för vice versa:

Norge manifesterade på flera sätt sina ambitioner till självständighet. I alla officiella sammanhang på utställningen, som kataloger, handböcker och medaljonger, presenterades unionen som "Norway and Sweden". Reseskildraren Bohlin må i storsvensk anda överdriva, men efter en resa i USA 1893 noterade han att i "Amerika betraktas Sverige endast som ett litet annex till det 'stora Norge'".³¹

Slutligen skall det sägas om Werner, att hans verk har varit mig behjälpligt vad gäller rättfärdigandet av att inkludera rapporter om norrmän som beskrivits som svenskar i denna undersökning. Jag hänvisar här till avsnittet *Syftesformulering och frågeställning* (1.2.) ovan, och citatet där Werner talar om Thomas teorem.

Den före detta svenske ambassadören i Nya Zeeland, Sten Aminoff, har redan nämnts i denna studie. Hans verk *Svenskarna i Nya Zeeland*, utgivet år 1988, har varit mig ytterst behjälpligt under den historiska kontextualiseringen. Aminoff har, genom studier av främst nyzeeländska och svenska arkiv, lyckats sammanställa ett register över de svenskar som utvandrade till Nya Zeeland innan år 1940. Denna sammanställning skänker läsaren viss vetskap om majoriteten av emigranterna, exempelvis vad gäller födelseort, ålder vid utvandring, familjesituation, yrke, bosättningsort i Nya Zeeland, ankomstår och dylikt. Denna översikt utgör även grunden för de kapitel boken innehåller, behandlande emigrationen såväl kronologiskt som tematiskt. Summa summarum ges en god översikt av ämnet, även om fler fotnoter vore önskvärda.

---

²⁷ Werner (2008:1), s. 168-169, Werner (2008:2), s. 45.

²⁸ Werner (2008:2), s. 386.

²⁹ Werner (2008:1), s. 18-19.

³⁰ Werner (2008:1), s. 86.

³¹ Werner (2008:1), s. 83.

Vad gäller just synen på svenskar i Nya Zeeland under den period som min studie behandlar, kan nämnas de utlåtanden som gjordes av myndighetspersoner innan och under *the Vogel Scheme*. Detta har som sagt redan nämnts tidigare, men kan utvecklas. Immigrationsagenten Featherston citeras exempelvis på följande vis angående skandinaver: ”’De är huvudsakligen jordbruksarbetare eller småbrukare. De är första klassens skogsbyggare (axemen and sawyers) och förstår sig fullständigt på skogsarbete.’”³² Härtill bör fogas det beröm som, som sagt, utdelades med anledning av hedern och arbetsmoralen. Det görs alltså i Aminoffs verk gällande att svenskar framstod i god dager hos nyzeeländska myndigheter.

Sten Aminoff tycks inte vara akademiker, men *Svenskarna i Nya Zeeland* har ändå författats inom ramen för vetenskaplighet. Det sägs bland annat att manuset granskats under seminarier vid Historiska institutionen i Uppsala, och flera forskare avtackas i förordet för den assistans som författaren erhållit under arbetets gång.³³

Den 9-11 juni år 1998 hölls i Stockholm och Åbo en akademisk konferens gällande europeisk emigration till Australien och Nya Zeeland, och i samband med denna sammankomst sammanställdes ett kompendium med flertalet relevanta artiklar under Olavi Koivukangas och Charles Westins redaktörskap. I dessa diskuterar olika forskare diverse aspekter av den europeiska utvandringen till Antipoden, och flertalet av dessa rör svenskar och övriga emigranter från Norden. Av särskilt intresse för min egen studie, är den australiensiske samhällsvetaren James Jupp artikel om rasisminflenser i tidig australiensisk och nyzeeländsk invandringspolitik. Hans ”Seeking whiteness; the recruitment of Nordic immigrants to Oceania” skänker värdefulla insikter i hur svenskar, och övriga skandinaver, betraktades i Nya Zeeland under den period som min studie omfattar.

Jupp beskriver hur både Nya Zeeland och Australien endast undantagsvis erbjöd andra grupper än briter subventionerad invandring, och att dessa undantag ska ha utgjorts av ”nordiska” folk från Tyskland, Skandinavien och Nederländerna. Anledningen till välvilligheten gentemot dessa sägs ha varit uppfattningen att de var besläktade och assimilerbara, vilket passade intentionen att åstadkomma ett vitt Australien och Nya Zeeland.³⁴ Bakom släktskapstanken låg rasteorier om ett gemensamt förflutet, vilket inte omfattade irländare och sydeuropéer. Dessutom uppskattades det faktum att skandinaverna var protestanter, vilket innebar att exempelvis irländare ansågs mindre eftersträvansvärda i ännu ett avseende. Efter ett

---

³² Aminoff (1988), s. 25.

³³ Aminoff (1988), s. 9.

³⁴ Jupp (1999), s. 28.

rojalistiskt uppsving i Oceanien under 1870-talet upplevdes även drottning Victorias blodsband till nordeuropeiska kungahus utgöra grund för en känsla av gemenskap med nordeuropéer.³⁵

Efter att ha behandlat det positiva bemötandet av skandinaver i Queensland, Australien, skriver han följande om förhållandena i Nya Zeeland:

Enthusiasm for Scandinavians was arguably even greater in New Zealand than in Australia. The first Norwegians and Swedes arrived in 1871 and, as in Australia, they were favourably compared with the British: "Their habits of thrift and of domestic manufactures add largely to their self-reliance, and supply in part a deficiency which is recognised as existing in the majority of immigrants from Great Britain", reported the Manawatu Government-Agent (Borrie, p. 59).³⁶

Inte mycket sägs specifikt om svenskar, men norrmän sägs ha varit populärare än danskar i och med de förras vana vid skogsbruk.³⁷ Mot denna bakgrund finns skäl att anta att även svenskar överträffat danskarna vad gäller popularitet. Även hos Jupp framträder alltså bilden av att skandinaver under den period jag ämnar undersöka betraktades fördelaktigt i Nya Zeeland. Detta bland annat av "rasmässiga" orsaker.

År 1995 publicerades *Mosquitoes & Sandust: A history of Scandinavians in early Palmerston North and Surrounding districts*, författad av Valerie Burr i samarbete med *the Scandinavian Club of Manawatu*. Som nämnts tidigare, bosatte sig de första subventionerade svenskarna i Manawatu, medan de senare, majoriteten av svenskarna under perioden 1871-1876, hänvisades till Seventy Miles Bush. Nämda verk syftar till att bryta en påstådd tradition av att lägga oproportionerligt stort fokus på majoriteten av skandinaviska invandrare, och istället lyfta fram pionjärerna i Manawatu i större utsträckning.³⁸ Passagerarlistorna för både *Celaeno* och *England* går igenom, och det vardagsliv som väntade skandinaverna vid ankomsten behandlas ur flera perspektiv. Dessutom beskrivs de bakomliggande orsakerna till *the Vogel Scheme* och valet av Skandinavien som ett av de områden varifrån bosättare rekryterades.³⁹

I och med att Burr ägnat sig åt en så omfattande studie av Manawatus skandinaviska arv, förekommer förklarligt nog rikliga fakta av relevans för min egen undersökning. Den bild av svenskar som framträder i Burrs arbete har redan delvis berörts som del av den historiska kontexten, där det framkom att ryktbarheten som skogsarbetare, emigrationslustan, utbildningen samt förmågan att leva i kalla och ogästvänliga miljöer var det som hos svenskar, och norrmän, för den nyzeeländska regeringen framstod som lockande.⁴⁰ Det bekräftar således vad Jupp och

---

³⁵ Jupp (1999), s. 30-31.

³⁶ Jupp (1999), s. 36.

³⁷ Jupp (1999), s. 36.

³⁸ Burr (1995), s. 1.

³⁹ Burr (1995), onummererad innehållsförteckning.

⁴⁰ Burr (1995), 7.

Aminoff sagt om nyzeeländska myndigheters bild av svenskar som väldigt positiv.

Burr framhåller också att viss antagonism gentemot de nyanlända skandinaverna ombord på *Celaeno* tycks ha existerat bland Wellingtons arbetarklass, då denna ska ha fruktat för konkurrens på arbetsmarknaden, men detta ska inte ha yttrat sig i mer än en demonstration.⁴¹ Intressant är också att hon refererar till tidningsartiklar. Det framkommer i hennes studie bland annat att *Wellington Independent* den 6 februari år 1871 publicerade en artikel rörande de nyanlända bosättarna, vilka tillskrevs ett utländskt och ointelligent utseende, men god fysik och hälsa.⁴² Samma dag tillägnades de nyanlända uppenbarligen även en artikel i *The Evening Post*, beskrivande alla som svenskar, där det varnades för att dessa skulle bli lågavlönade och ligga samhället till last.⁴³ Här bör det emellertid tilläggas, att vi redan konstaterat att 53 av de 59 skandinaverna i själva verket var norrmän.

Precis som hos Jupp, framgår det av Burrs forskning att de danska bosättarna upplevts som mindre populära än övriga skandinaver i kolonin. Provinsministern Halcombe sägs ha betraktat norrmän och svenskar som överlägsna danskarna. De sistnämnda uppfattades av Halcombe som lata, oförmögna att idka skogsbruk och ovilliga att lära, i motsats till arbetsföra, driftiga norrmän. Han noterade även en viss fientlighet mellan norrmän och danskar.⁴⁴ I motsats till tidningsreportagen, verkar också denne Halcombe ha betraktat *Celaeno*-passagerarna som synbarligen intelligenta och välutbildade.⁴⁵

Värt att nämna om Burrs forskning, är också den vänskapliga relation som hon kartlägger mellan skandinaverna och Rangitane, den lokala maoristammen. I och med att de förra välkomnades som vänner av de senare, från vilka proviant också kunde erhållas genom handel i svåra tider, får man förmoda att de skandinaviska bosättarna stod högt i kurs även hos Nya Zeelands ursprungsbefolkning.⁴⁶

Av Burrs studie kvarstår en redan nämnd bild av skandinaver som en generellt sett mycket uppskattad grupp i Nya Zeeland, såväl inför som under *the Vogel Scheme*, även om det återigen framkommit att danskar väl på plats betraktats som mindre dugliga bosättare. Vi kan också se att viss irritation tycks ha kommit till uttryck vid skandinavernas ankomst.

Burr hade vid tiden för skriften erhållit en kandidatexamen i historia och socialantropologi, och verket ger ett vetenskapligt intryck. Några akademiker omnämns i inledningen som involverade i arbetet, varför man kan tala om en godtagbar förankring i forskarsamhället.⁴⁷

---

⁴¹ Burr (1995), s. 14.

⁴² Burr (1995), s. 14.

⁴³ Burr (1995), s. 15.

⁴⁴ Burr (1995), s. 32.

⁴⁵ Burr (1995), s. 15.

⁴⁶ Burr (1995), s. 18, 26, 30.

⁴⁷ Burr (1995), "Acknowledgements", onummerad sida.

Anthony Griggs magisteravhandling⁴⁸ *Attitudes in New Zealand to Scandinavian Immigration, 1870-1876* är, vilket titeln antyder, den för mig mest relevanta forskningstexten som bearbetats. Det faktum att den författades 1973 i Nya Zeeland orsakade emellertid vissa tillgänglighetsproblem, men via min tidigare lektor vid Massey University i Auckland, dr Peter Lineham, lyckades jag dessbättre komma i kontakt med Griggs. Denne hänvisade mig till biblioteket vid University of Otago, varifrån jag lyckligtvis, om än mot löfte om betalning, lyckades komma över ett exemplar i PDF-format.

Grigg uppger i inledningen att han ämnar kartlägga den allmänna opinionen rörande den skandinaviska invandringen under angivna period, i syfte att erhålla vetskap om Nya Zeelands samhälleliga karaktär och dess nationsbyggnadsprocess vid denna tid.⁴⁹ Den bild han sedermera målar skiljer sig ganska markant från vad som framkommit i ovan diskuterade material. Burr nämnde förvisso att viss antagonism förekommit gentemot skandinaverna hos arbetarbefolkningen i Wellington och på några tidningars ledarsidor, men Grigg gör gällande att dylika åsikter var betydligt mer omfattande. Mot bakgrund av de bearbetningar han gjort av tidningsartiklar, myndighetskorrespondens, parlamentariska protokoll etc., skriver han bland annat följande i sin konklusion:

From 1871 until the beginning of the large migration from Great Britain at the end of 1873 considerable hostility was shown towards these Northern Europeans. At first this hostility had been of an economic nature and had come from the labouring sector of society. But as the value of labour increased with the beginning of the public [sic] works scheme and the lack of immigration to meet the demand for labour, the economic arguments were overshadowed by opposition from a much wider section of the colonial society, incorporating people from all spheres of activity.⁵⁰

Dessa påståenden utvecklas, och Grigg menar att detta senare motstånd finner sin förklaring i en upplevt hotad brittisk nationalidentitet hos de redan existerande kolonisterna vid tiden för skandinavernas ankomst. Nya Zeeland ansågs riskera att förlora sin brittiska kultur och samhällsstruktur i och med den skandinaviska etableringen. Grigg menar alltså att det till viss del var fråga om en upplevd kulturell överlägsenhet vars urholkning man fruktade på grund av de skandinaviska influenserna. Ett ännu starkare skäl än denna nationalchauvinism, emellertid, anser Grigg ha varit ett hos de brittiska nyzeeländarna existerande släktskap med landsfränderna i Storbritannien. Man menade att i första hand briter förtjänade att ta sin tillflykt till kolonin, och att dessa borde prioriteras framför skandinaver.⁵¹

---

⁴⁸ Avhandlingen gällde *Bachelor of Arts with Honours*, vilket i Nya Zeeland innebär fyra års studier. En sådan examen är således jämförbar med en svensk magisterexamen.

⁴⁹ Grigg, Anthony. *Attitudes in New Zealand to Scandinavian Immigration, 1870-1876*. Otago, 1973, s. IV.

⁵⁰ Grigg (1973), s. 112.

⁵¹ Grigg (1973), s. 112, 113.

Med anledning av vad som författas ovan, förmodar man möjligtvis att Grigg utmålar alla och envar i 1870-talet Nya Zeeland som fientligt inställda till skandinaverna. Så är emellertid inte fallet. Precis som de andra behandlade författarna i denna studie, klargör Grigg att svenskar, norrmän och danskar ofta och i många olika sammanhang tycks ha framstått i god dager hos nyzeeländarna. Både myndighetspersoner och tidningsartiklar har bland annat öst beröm över det flit och andra egenskaper som präglat skandinaverna vid de olika bosättningarna.⁵² Dessutom, på samma sätt som vissa fruktade att skandinaverna skulle orsaka något slags kulturellt förfall, fanns det de som hävdade motsatsen. Dessa pekade på det släktskap som förenade briter och skandinaver, och menade att de sistnämnda kunde tillföra egenskaper som briterna förlorat under de sekel som passerat sedan det kulturella och biologiska utbytet under vikingatiden.⁵³ Här kan man sålunda dra paralleller till Jupps artikel.

Grigg anger tre orsaker som efterhand fick den existerande kritiken mot skandinavisk invandring att avta: insikten om att dessa endast utgjorde en ytterst liten del av kolonins befolkning, erkännandet av den framgång som skönjts med skandinaviska skogsbrukare samt den ökning av den brittiska invandringen som kom till stånd år 1873. Det nämns även att en nyzeeländsk assimileringsträvan fick ett gott bemötande av skandinaverna, som gärna studerade engelska och i många fall gifte in sig i brittiska familjer.⁵⁴

Skandinaverna behandlas av Griggs källor oftast som en homogen grupp. Svenskar, norrmän och danskar benämns huvudsakligen som *Scandinavians*, oavsett om det är i positiv eller negativ bemärkelse. På sina håll görs dock undantag, och då gäller det främst skillnaden mellan danskar och norrmän. Grigg gör gällande att danskar inledningsvis ansågs vara lata och odugliga, i jämförelse med norrmännen.⁵⁵ En del åsikter anbelangande specifikt svenskar har han emellertid lyckats åskådliggöra i källmaterialet. Det framkommer bland annat att i ett sådant fall när norrmännens överlägsenhet gentemot danskarna diskuterades av Halcombe, nämndes svenskarna som ett slags mellanting. De ansågs dock ligga närmare norrmännens topp- än danskarnas bottennivå, ty det sades att de svenska bosättarna var i besittning av de flesta av de kvaliteter som kännetecknade de favoriserade unionskamraterna. Dessa egenskaper rörde bland annat förmågan till självförsörjning samt kompetens inom jordbruk, skogsbruk och handel.⁵⁶

Grigg låter också meddela att svenskarna på hösten år 1871 betraktades som de mest hemkära och minst villiga att emigrera bland de skandinaviska folken.⁵⁷

---

⁵² Grigg (1973), s. 32-35.

⁵³ Grigg (1973), s. 34, 63.

⁵⁴ Grigg (1973), s. 114.

⁵⁵ Grigg (1973), s. 33, 70.

⁵⁶ Grigg (1973), s. 33.

⁵⁷ Grigg (1973), s. 49.

Vidare citerar Grigg en artikel från den regeringskritiska tidningen *Evening Post*, publicerad strax innan *Celaenos* ankomst till Wellington, i vilken svenskars påstådda färdigheter hånas:

[--] The best way to dispose of the Swedes will be to give them a moderate allowance of land, and enable them to start as settlers on their own account in the vicinity of some of the townships in the Manawatu Block. If they are, as is reported, industrious people, they will soon “find their feet” with the aid of a little encouragement, and becoming bona fide settlers and producers, prove a benefit to the Colony, instead of, as at present, the cause of misery, disagreement, and heart-burning.⁵⁸

Sammanfattningsvis kan sägas att Grigg genomfört en studie som varit mig oerhört användbar som referenslitteratur, i och med att hans undersökning i mångt och mycket liknar min egen. Skillnaden är emellertid att hans huvudsakliga forskningsobjekt är just stämningarna gentemot skandinaverna i sig, medan dessa stämningar i mitt fall endast utgör skyltfönster som möjliggör en undersökning av Sverige-bilden.

---

⁵⁸ Grigg (1973), s. 23.

2. Undersökning

Det första delavsnittet nedan behandlar den mediala bild av svenskar, vilken inte baserades på observation eller påstådd observation av de anlända emigranterna. Det rör sig således om uppfattningar om svenskar av mer generell karaktär. Följande delavsnitt, å andra sidan, omfattar just den mediala konstruktion av Sverigebild som sades vara baserad på observation av emigranterna. Här behandlas alltså påstådda ögonvittnesskildringar. I det tredje delavsnittet framkommer sedan sådant som sagts om Sverige som nation, och om svenska samhällsförhållanden. Det sista avsnittet, slutligen, skulle förmodligen kunna inordnas i någon av de andra kategorierna. Jag bedömer emellertid det som där framkommer vara av så central karaktär, att det förtjänar ett eget avsnitt. Där berörs den sammanblandning av svenskar och norrmän som tycks ha förekommit i samband med den skandinaviska invandringen, samt den teori om en kommande skandinavisk förbundsstat som framfördes av den nyzeeländske finansministern Julius Vogel.

2.1. Förutfattade meningar om svenskar

Vad gäller de stereotyper rörande svenskar som existerade under den undersökta perioden, bekräftar det empiriska materialet i mångt och mycket det som gjorts gällande i litteraturen. Med detta menas således att nyzeeländska tidningar i februari och mars 1871 förmedlade en bild av svenskar, och skandinaver i övrigt, som arbetsföra, flitiga, kompetenta skogsbrukare och dylikt. Detta exemplifieras genom en artikel titulerad ”The Swedish Immigrants” i *Nelson Evening Mail* den 8 februari, innehållande en insändare beklagande den negativa myndighetsinställningen gentemot skandinavisk invandring i regionen. Följande skrivs angående de provinsiella myndigheternas agerande: ”Our Superintendent [...] has replied in the negative to the question whether we can take a few of the most industrious, thrifty and steady immigrants in the world off the hands of a forlorn government in Wellington that does not know what to do with them.”⁵⁹

Författaren av ovanstående insändare tycks onekligen ha haft rätt höga tankar om skandinavisk generella färdigheter. Det nämns emellertid att det bland de anlända norrmännen och svenskarna förmodligen finns potentiellt tjänstefolk, varför det samtidigt finns anledning att fråga sig huruvida en viss nedlåtande attityd ändå inte präglar insändaren.⁶⁰ Samma artikel återges också till viss del i *Wanganui Herald's* upplaga av den 3 mars, även om de omtalade skandinaverna

---

⁵⁹ *Nelson Evening Mail*, 1871-02-08.

⁶⁰ *Nelson Evening Mail*, 1871-02-08.

där uppges vara svenskar och danskar.⁶¹ Sverige omnämns även som en god rekryteringsbas för jordbruksarbetare i *New Zealand Herald*s upplaga av den 7 mars.⁶²

Goda vitsord om svenskar, här tillsammans med danskar och tyskar, fällt även i en insändare i *Taranaki Herald*, publicerad den 11 februari. Här frågar man sig retoriskt vilka som, bättre än härdiga danskar, svenskar och strävsamma tyskar, skulle kunna bryta marken för nya bosättningar i distriktet. De nämnda folken utmålas som anspråkslösa/sparsamma, arbetsdugliga, vapenföra samt levande bevis på vikten av måttfullhet.⁶³ Till dessa artiklar om svensk jordbrukspotential, kan fogas en notis i vilken det uppges att svenska arbetare, i vad som tycks vara Australien, lovar plantageägarna att tillföra mer än afrikansk och mongolisk arbetskraft skulle kunna mäta med.⁶⁴

Wellington Independents upplaga av den 21 februari innehåller vad som tycks vara en ledarsida, vilken sedermera citeras av *Otago Daily Times* och *Otago Witness* den 28 februari respektive 4 mars, vilken å det bestämdaste gör upp med den invandringsfientliga stämning som rått mot bakgrund av den subventionerade skandinaviska invandringen. Stark kritik riktas mot en uppiskad stämning, baserad på påstått felaktiga uppgifter om positiv särbehandling av skandinaver på den övriga befolkningens bekostnad. Redaktion klargör att norrmännen – det är främst dessa som nämns – alls inte tilldelats så fördelaktiga bosättningsvillkor som många gjort gällande. Artikeln målar samma slags positiva bild av svenskar, tillsammans med övriga skandinaver, som vid det här laget känns igen från litteraturen och det hittills presenterade empiriska materialet. Det sägs exempelvis att norrmän, svenskar och danskar är kända för att vara lugna, användbara och arbetsföra bosättare. Texten avslutas med ännu ett konstaterande rörande skandinavisk kvalitet:

Be that as it may, we are sure that our readers sincerely hope that as the Norwegians, Danes, and Swedes are a frugal and industrious race, they will, with ourselves, do well in this fine colony, and trust that confusion may ever be the lot of those who endeavor to set class against class and nationality against nationality, instead of striving how best to fuse the whole into a contented and prosperous people.⁶⁵

Den kanske mest kritiska beskrivningen av svenska egenskaper vid denna tid, förekommer i en artikel i *Otago Daily Times* upplaga av den 15 februari, vilken också publicerades i *Otago Witness* den 25 samma månad. Artikelförfattaren tycks ha varit av åsikten att endast en sida av det skandinaviska myntet skildrats från myndighetshåll, och att annat än flit, skogsbruksvana, utbildning och dylikt borde nämnas angående svenskarna. Denna andra sida ansågs uppenbarligen bestå av beklagansvärda dryckesvanor. Artikeln klargör att det förtigits att

---

⁶¹ *Wanganui Herald*, 1871-03-03.

⁶² *New Zealand Herald*, 1871-03-07.

⁶³ *Taranaki Herald*, 1871-02-11.

⁶⁴ *Colonist*, 1871-02-14.

⁶⁵ *Wellington Independent*, 1871-02-21, *Otago Daily Times*, 1871-02-28 samt *Otago Witness*, 1871-03-04. I *Otago*-tidningarna lyder rubriken ”The Norwegian Immigrants”.

svenskarna besitter en svaghet för berusningsdrycker, och att denna svaghet skänkt dem positionen som Europas mest alkoholiserade nation: ”Not a word, it will be observed, is said regarding the weakness of the Swedes for intoxicating liquors, which has gained them the unenviable notoriety of being the most drunken nation in Europe.”⁶⁶

Av författaren till ovanstående rader nämns också att svenskar gärna emigrerar i grupp. Vad gäller emigrationsvanorna, påtalar *Stars* upplaga av den 16 februari att svenskar, och norrmän, främst emigrerar till Chicago, Wisconsin, Illinois och Minnesota, varifrån de skickar kapital för att möjliggöra transatlantiska resor även för nära och kära.⁶⁷

Av de mindre smickrande skrivierna om svenskarna kan också nämnas vad som tycks vara ironiska platsannonser förekommande i invandringskritiska *Evening Post*, i vilka man efterfrågar en översättare till de väntande svenskarna. Översättaren måste enligt annonsen också kunna utbilda de svenska skraddarna och hjulmakarna – det är så de beskrivs – i den nyzeeländska jordbrukskonsten. Här antyds alltså, i motsats till i andra publikationer, att svenskar inte alls torde vara kapabla att på egen hand ägna sig åt jordbruk.⁶⁸

Dessutom tycks ett politiskt tal ha refererats och publicerats i *Otago Daily Times* och *Otago Witness*, vari det menades att Nordöns landägare eftersträvade norrmän och svenskar som arbetskraft i enlighet med *the Vogel Scheme*, eftersom dessa med anledning av obefintliga engelskkunskaper kunde luras lättare.⁶⁹ Vad gäller engelskkunskaperna, verkar skandinaver annars ha haft rykte om sig att vara starka på det området.⁷⁰ Textens utformning gör det svårt att avgöra huruvida man åsyftar endast norrmän eller även svenskar, men en artikel i *Star* gör hursomhelst gällande att de har utmärkt potential att tillägna sig det engelska språket.⁷¹ Märk väl att vi i *Tidigare forskning* (1.4.) redan sett att Anthony Grigg noterat en positiv inställning bland de skandinaviska emigranterna till studier i engelska.

2.2. Svenskbild baserad på observation

Det som nämnts hittills i denna studie, har gällt uttalanden av mer generaliserande karaktär. Fokus har alltså lagts på förmedlade bilder av svenskar och svenskhet, vilka inte baserats på direkta observationer. I detta avsnitt behandlas istället just sådana artiklar som tillkommit efter egentliga iakttagelser av svenskar, eller, vilket vi skall se, individer som uppfattats som svenskar. Som framkommit i litteraturen, ägnades själva ankomsten av *Celaeno* relativt omfattande spaltutrymme i den nyzeeländska pressen. Dels förekommer rapporter om att de nyanlända tyckts

---

⁶⁶ *Otago Daily Times*, 1871-02-15 samt *Otago Witness*, 1871-02-25.

⁶⁷ *Star*, 1871-02-16.

⁶⁸ *Evening Post*, 1871-02-02, 1871-02-03, 1871-02-04 och 1871-02-06.

⁶⁹ *Otago Daily Times*, 1871-03-10 samt *Otago Witness*, 1871-03-11.

⁷⁰ *Otago Daily Times*, 1871-03-11.

⁷¹ *Star*, 1871-02-16.

vara vid god hälsa,⁷² men även aningen utförligare observationer av de nyligen anlända skandinaverna står att finna. *Otago Daily Times* nummer av den 10 februari diskuterar hur andra tidningar uppfattat kolonins nytillskott. *Wellington Independent* ska exempelvis ha varit av åsikten att allmänheten varit tillfreds med de nyanlända teutonernas [sic!] utseende. Som nämnts tidigare tillskrevs de också ett ointelligent och utländskt utseende, men de ansågs å andra sidan framstå som hälsosamma och välartade. Samma artikel citerades även av *Otago Witness* och *Taranaki Herald* den 18 respektive 15 samma månad, samt av sistnämnda även den 4 mars.⁷³ Här bör det noteras, att den ursprungliga artikeln av *Wellington Independent* talade om de anlända om norrmän, medan de publikationer som citerat densamma angivit att citatet gällde såväl norrmän som svenskar.⁷⁴ Det är i och med denna felcitering som det hela är intressant. Den ursprungliga artikeln från *Wellington Independent* var inte inkluderad i de 315 resultaten, men på grund av den tydliga hänvisningen kände jag mig nödgad att söka fram den i alla fall, med hjälp av andra sökord.

Otago Daily Times upplaga av den 15 februari, d.v.s. densamma som anklagade svenskarna för att vara Europas mest bedruckna folk, talar om att de med *Celaeno* anlända svenskarna och norrmännen fysiskt ansetts uppfylla alla krav man rimligtvis kunnat ställa på nya bosättare. Det sägs emellertid också att de inte tyckts förfoga över den högsta av mentala förmågor. Samma artikel publicerades även i *Otago Witness* tio-talet dagar senare.⁷⁵ En annan kritisk röst, *Evening Post*, uttrycker i sitt nummer den 16 februari en övertygelse, vilken nämnts i litteraturen, om att de svenskar man sett längs huvudstadens gator i alla avseenden skulle framstå som oerhört underlägsna i jämförelse med engelsmän.⁷⁶ Det bör i detta sammanhang tilläggas, att det inte med säkerhet kan sägas om denna upplevda underlägsenhet gentemot engelska invandrare verkligen baserats på observation, eller om den helt enkelt grundats på förutfattade meningar. Pekande mot det senare, är att artikeln inte anger någon direkt anledning. Om just betraktandet av en grupp utmynnat i en åsikt om dessa individers otillräcklighet, torde det ju vara rimligt att förtydliga vad som verkligen sågs.

Den kritik som vanligtvis tycks ha riktats mot de anlända svenskarna, och norrmännen, framstår rent generellt som rätt respektabel. Det gör emellertid inte en insändare införd i *Otago Daily Times* den 21 februari, vilken verkar ha fått hyfsat stort genomslag. Den, eller referat från densamma, publicerades nämligen även i *Otago Witness*, *Grey River Argus* och *Nelson Evening Mail* under den undersökta perioden. Det framstår som om insändarförfattaren påstår sig ha sett de

---

⁷² *Grey River Argus*, 1871-02-15, *Wanganui Herald*, 1871-02-08 samt *Wellington Independent*, 1871-02-06.

⁷³ *Otago Daily Times*, 1871-02-10, *Otago Witness*, 1871-02-18 samt *Taranaki Herald*, 1871-02-15 och 1871-03-04.

Sistnämnda tidning använde rubriken "Arrival of the Norwegian Immigrants at Wellington", men inkluderade ändå svenskar i introduktionen av citatet.

⁷⁴ *Wellington Independent*, 1871-02-06.

⁷⁵ *Otago Daily Times*, 1871-02-15 samt *Otago Witness*, 1871-02-25.

⁷⁶ *Evening Post*, 1871-02-16.

nordiska emigranterna med egna ögon, och sedan bestämt sig för att ansluta sig till kritikerna. Det som skiljer denna kritik från den mer generella, är dock de extrema formuleringarna i beskrivningen av svenskarna, vilken förtjänar att återges:

The Swedes went to their location at Manawatu yesterday. [...] They are a poor, dirty, squalid, miserable lot—not one good-looking man or woman among them. They are all small people, and one or two of the men are almost dwarfs. If they are a fair specimen of the immigrants from the north of Europe, I for one don't think much of them. I should imagine that they are not over cleanly in their habits, and the style and material of their dress are remarkably similar to what I have seen on the lowest type of Irish immigrants landing at New York.⁷⁷

Intressant här, liksom i flera andra citat som återgivits, är att man talar om svenskar, trots att blott 6 av de 59 skandinaver som anlände med *Celaeno* var från Sverige. Mer om detta längre fram i denna undersökning. Publiceringen av insändaren, torde hursomhelst inte kunna tolkas som om *Otago Daily Times* delat samma ståndpunkt. I samma nummer talas det nämligen om de nyanlända svenskarna som en samling hälsosamma och robusta människor. Samma förhållanden står att finna i *Otago Witness*.⁷⁸

Det må kanske inte höra hemma under denna rubrik, men det kan vara intressant att veta att det i alla fall i slutet av mars 1871 tycks ha funnits en aktiv skandinavisk förening i Nya Zeeland. *West Coast Times* upplaga av den 29 mars nämner att *the Scandinavian Society* ansökt hos sjukhuset i Hokitika om att mot en årlig avgift på £10 få abonnera en sjukhussäng. Ansökan bifölls emellertid inte.⁷⁹

2.3. Belysning av svenska samhällsliga förhållanden

Med anledning av den turbulenta kontinentala situation som det fransk-preussiska kriget skapat, förekommer det i nyzeeländska tidningar från den undersökta perioden spekulationer kring olika europeiska länders stridsförmågor i händelse av ytterligare konflikter. Intressant ur denna studies perspektiv, är att Sverige nämns i sammanhanget. I den 4 februari's upplaga av *Otago Witness*, vilken citerar *New York Herald*, sägs det bland annat att Storbritannien inte behöver göra sig besvär med att söka en allierad i Sverige, om man militärt ämnar bemöta en potentiell ny rysk aggression mot Konstantinopel. Det skrivs att även om Sverige, Danmark och Holland skulle kunna tänkas vara villiga att assistera, skulle dessa stators medverkan vara av ytterst ringa betydelse.⁸⁰ Att nyzeeländska tidningar helt sonika publicerat artiklar ur internationell press när

---

⁷⁷ *Otago Daily Times*, 1871-02-21, *Otago Witness*, 1871-02-25, *Grey River Argus*, 1871-02-28 och 1871-03-03 samt *Nelson Evening Mail*, 1871-03-07. Citatet är hämtat från *Otago Daily Times*, men formuleringarna är i allt väsentligt desamma i alla angivna publikationer.

⁷⁸ *Otago Daily Times*, 1871-02-21 samt *Otago Witness*, 1871-02-25.

⁷⁹ *West Coast Times*, 1871-03-29.

⁸⁰ *Otago Witness*, 1871-02-04.

det gäller utrikespolitik, vilket hänt i detta fall, tycks ha varit allt annat än ovanligt under denna period. På samma sätt, även här rörande Sveriges ställning till en eventuell rysk aggression, citeras en brittisk-indisk tidning av *Press* den 7 samma månad på följande vis: ”*Denmark, Sweden and Norway have reason to dread the great Tartan power.*”⁸¹ Samma tidning nämner även två veckor senare att bland annat Sverige hade kunnat utgöra en potentiell allierad, om den brittiska regeringen valt att konfrontera Ryssland militärt.⁸² Inte heller en artikel i *North Otago Times* några veckor senare, även denna baserade sina uppgifter på vad som sagts i brittisk press, tycks utesluta ett svenskt krigsdeltagande på den europeiska kontinenten:

Prussia has at this moment her hands full—very full—so full that she is defenseless; and if she were attacked by Scandinavia on the north, and Austria and Italy on the south, while two hundred thousand Hollanders and Belgians, with a powerful English contingent, disputed her possession of France there can be no doubt that the siege of Paris would be instantly raised, and the tide of war would be turned till it flowed to Berlin.⁸³

Trots att det mesta av det som framkommer i ovannämnda artiklar ursprungligen tycks ha författats på andra håll än i Nya Zeeland, är det ändå av intresse för denna studie, eftersom det visar vilket slags bild som förmedlades av Sverige som krigsmakt för nyzeeländarna. Det är således möjligt att konstatera, att det i Nya Zeeland under den undersökta perioden spreds en bild av Sverige som en, ehuru inte alltför mäktig, potentiell deltagare i framtida militära konflikter. I förhållande till just de nämnda militära och politiska förvecklingarna i Europa under våren 1871, kan det också sägas att läsare av nyzeeländska tidningar i detta skede torde ha erhållit en bild av det svenska kungahuset som pro-franskt snarare än pro-tyskt. I både *Press* och *Tuapeka Times* förekommer nämligen en notis hämtad från den engelska pressen, i vilken det påstås att preussarna kommit över korrespondens från Karl XV innehållande starka sympatier för den franska saken.⁸⁴

I regeringskritiska *Evening Posts* upplaga av den 10 februari 1871, förekommer ännu ett omnämnande rörande Sverige av militär karaktär. Detta rör emellertid ingalunda samtiden, utan anspelar på Sveriges förhållanden under stormaktstiden. Mot bakgrund av det parlamentsval som strax innan, med i tidningens tycke otillfredsställande resultat, genomförts i Nya Zeeland, relaterar redaktionen till Peters den Stores kamp mot svenska invasionsarméer för att påvisa hur nederlag på sikt kan vändas till seger. Intressant nog, använder alltså en nyzeeländsk tidningsredaktion det svenska nederlaget vid Poltava i syfte att skänka sina meningsfränder hopp inför kommande val:

---

⁸¹ *Press*, 1871-02-07.

⁸² *Press*, 1871-02-21.

⁸³ *North Otago Times*, 1871-03-14.

⁸⁴ *Press*, 1871-03-23 samt *Tuapeka Times*, 1871-03-30.

[...] When Charles XII of Sweden led his army of disciplined soldiers into Russia, he defeated the raw and half savage levies of the Czar with the greatest ease, but Peter did not lose heart. He experienced reverse after reverse, and accepted them all with equanimity, until, having acquired a knowledge of the art of war from his enemy's tactics, he turned like a lion at bay, and, on the bloody field of Pultowa, restored the prestige of his arms, and crushed the invader of his territory. To the independent electors of Wellington, defeated for the time, we recommend the example [...]⁸⁵

Ett annat exempel på hur svensk historieskrivning förekommer i nyzeeländsk dagspress under den aktuella perioden, framträder vid ett betraktande av *Stars* upplaga av den 8 mars. Här publiceras, av någon anledning, den så kallade *Bländasäggen*. Denna från 1600-talet stammande svenska skröna, beskrivande hur småländska kvinnor genom att dräpa en dansk invasionsstyrka erhåller bland annat arvsrätt⁸⁶, ges generöst med utrymme i ovannämnda tidning. Följande dag förekommer ett slags uppföljning, i vilken läsaren får följa operasångerskan Christina Nilssons musikaliska karriär i 1800-talets Frankrike. Hennes framgångar relateras till de nämnda förmödrarnas stordåd i kampen mot de invaderande danskarna många hundra år tidigare.⁸⁷

Vidare nämns även vid några tillfällen svenska riksdagsledamöters löner, i samband med internationella jämförelser av parlamentarikerarvoden.⁸⁸ I en annan jämförelse av internationellt slag, antyds att svenskarna, bland andra, inte lär tolerera sina demoraliserande utskänkingslagar länge till.⁸⁹ Detta skrivs i relation till en nykterhetsförespråkande argumentation gällande Nya Zeeland. Här ser vi alltså än en gång hur Sverige associeras med alkohol.

Att döma av vad som skrivits ovan, torde det kunna konstateras att mycket av det pressutrymme som Sverige som nation gavs i Nya Zeeland vid denna tid, på ett eller annat sätt gällde politiska och militära angelägenheter. Sverige omtalas emellertid även i andra sammanhang. Bland annat nämns Sverige som en i raden av framgångsrika producenter av rödbetor, och landet förknippas även med havreodling.⁹⁰ Denna förknippelse med jordbruk torde inte direkt ha försvagats av det faktum att kålrötter på engelska benämns som *Swedese* alternativt *Swedish turnips*, vilkas popularitet skänkt dem omfattande medialt utrymme i agrikulturella artiklar.⁹¹ I ett fall omtalas faktiskt till och med de anlända emigranterna som *Swede turnips*.⁹² Därutöver förekommer

---

⁸⁵ *Evening Post*, 1871-02-10.

⁸⁶ Larsson, Lars-Olof. *Nationalencyklopedin*. "Bländasäggen." URL:

<http://www.ne.se.www.bibproxy.du.se/lang/bl%C3%A4ndas%C3%A4ggen>. [Granskad 2013-07-11.]

⁸⁷ *Star*, 1871-03-08 samt 1871-03-09.

⁸⁸ *Star*, 1871-02-13, *West Coast Times*, 1871-02-18, *Wellington Independent*, 1871-02-23 samt *North Otago Times*, 1871-03-17.

⁸⁹ *Wellington Independent*, 1871-02-23.

⁹⁰ *Taranaki Herald*, 1871-03-01, *Daily Southern Cross*, 1871-03-11, *New Zealand Herald*, 1871-02-28, *Bruce Herald*, 1871-03-29 samt *Nelson Evening Mail*, 1871-03-31.

⁹¹ *Bruce Herald*, 1871-02-01, 1871-02-08, 1871-02-15, 1871-02-22, 1871-03-01, 1871-03-08, 1871-03-15, 1871-03-22 och 1871-03-29, *Taranaki Herald*, 1871-03-08, 1871-03-11, 1871-03-15, 1871-03-18 och 1871-03-22, *Otago Daily Times*, 1871-02-28, *Colonist*, 1871-03-03, samt *Otago Witness*, 1871-03-04, 1871-03-18 och 1871-03-25.

⁹² *Wellington Independent*, 1871-02-16.

artiklar som associerar Sverige med järnexport och stålframställning, samt som ett land med eftersträvansvärd rälsbredd längs järnvägarna.⁹³ Förmedlandet av Sverige som en mineralrik nation kan sättas i samband med hur många gruvdriftsrelaterade artiklar talar om två nyzeeländska inmutningar vid namn *Swedish Crown* och *Scandinavian Claim*, samt om ett gruvbolag kallat *Scandinavian Gold Mining Company*.⁹⁴ Även en artikel om uppfinnaren John Ericssons soldrivna maskin i *Press* upplaga av den 2 mars kan ses som en förmedlad koppling mellan Sverige och innovation.⁹⁵ Vad gäller svenska produkter, går det därutöver i *Daily Southern Cross* att finna dels en artikel som i varma ordalag omtalar svenskt filteringspapper, samt en som nämner hur Sverige exporterar färdigtillverkade dörrar och fönsterramar till Frankrike.⁹⁶

Även på tidningarnas annonssidor går det att finna exempel på texter som, liksom dem som hänvisats till i föregående stycke, skulle kunna anses associera Sverige, eller åtminstone Skandinavien, med modernitet, företagsamhet och framåtskridande. Varje utgivet nummer av *Press* från den aktuella perioden innehåller exempelvis ett annonsstycke i vilket det propageras för en ångdriven skandinavisk tryckpress.⁹⁷ I och med att nämnda publikation utgavs varje vardag och lördag, rör det sig sammanlagt om 51 nummer. Av annonserna i några av de övriga tidningarna framgår att nyzeeländska hotell vid namn *Scandinavian Hotel* funnits, vilket torde kunna leda tankarna till skandinavisk företagsamhet.⁹⁸ Vad gäller just hotell, marknadsförde sig även *Commercial Hotel* på Sydöns västkust genom att påvisa hur personalen, förutom engelska franska, italienska och tyska även talade skandinaviska språk. Även skandinaviska tidningar erbjöds.⁹⁹

2.4. Skandinaver som skandinaver

Som nämnts tidigare, var den överhängande majoriteten av de skandinaver som anlände med *Celaeno*, i februari 1871, norrmän. Närmare bestämt 53 av 59, för att vara mer specifik. Trots att många artikelförfattare i de undersökta tidningarna tyckts ha tagit hänsyn till att de aktuella emigranterna kom från både Norge och Sverige, är det ändå ett slående faktum att tidningarna

⁹³ *Timaru Herald*, 1871-03-04 och 1871-03-29, *Daily Southern Cross*, 1871-03-10 och 1871-03-17, *Otago Daily Times*, 1871-03-11 samt *Otago Witness*, 1871-03-18.

⁹⁴ *West Coast Times*, 1871-02-09, 1871-02-10, 1871-02-16, 1871-02-23, 1871-03-03, 1871-03-10, 1871-03-29 och 1871-03-30, *Daily Southern Cross*, 1871-02-06, 1871-02-13, 1871-02-16, 1871-02-27, 1871-03-11 och 1871-03-15, *New Zealand Herald*, 1871-02-16, 1871-02-22, 1871-03-06, 1871-03-11, 1871-03-16, 1871-03-17 och 1871-03-27, *Grey River Argus*, 1871-03-08, 1871-03-27 och 1871-03-30 samt *Evening Post*, 1871-03-15.

⁹⁵ *Press*, 1871-03-02.

⁹⁶ *Daily Southern Cross*, 1871-02-21 och 1871-03-02.

⁹⁷ *Press*, 1871-02-01 t.o.m. 1871-02-04, 1871-02-06 t.o.m. 1871-02-11, 1871-02-13 t.o.m. 1871-02-18, 1871-02-20 t.o.m. 1871-02-25, 1871-02-27 t.o.m. 1871-03-04, 1871-03-06 t.o.m. 1871-03-11, 1871-03-13 t.o.m. 1871-03-18, 1871-03-20 t.o.m. 1871-03-25 och 1871-03-27 t.o.m. 1871-03-31.

⁹⁸ *Bruce Herald*, 1871-02-01, 1871-02-08, 1871-02-15, 1871-02-22, 1871-03-01, 1871-03-08, 1871-03-15, 1871-03-22 och 1871-03-29, *Grey River Argus*, 1871-02-04, *West Coast Times*, 1871-03-16, 1871-03-24 och 1871-03-31 samt *Otago Daily Times* 1871-03-29, 1871-03-30 och 1871-03-31.

⁹⁹ *Grey River Argus*, 1871-02-02, 1871-02-07 t.o.m. 1871-02-11, 1871-02-13 t.o.m. 1871-02-18, 1871-02-20 t.o.m. 1871-02-24, 1871-02-27 t.o.m. 1871-03-04, 1871-03-06 t.o.m. 1871-03-11, 1871-03-13 t.o.m. 1871-03-18, 1871-03-20, 1871-03-21, 1871-03-23 t.o.m. 1871-03-25, 1871-03-27 t.o.m. 1871-03-31.

förhållandevis ofta refererat till dessa skandinaver enbart som svenskar. Detta framgår redan vid ett beaktande av de artiklar som angivits ovan. Den nyss nämnda insändaren till *Otago Daily Times*, beskrivande de smutsiga, kortväxta emigranter som begivit sig till Manawatu, talar exempelvis bara om svenskar. Det gör även den artikel i samma nummer som istället framställer de med *Celaeno* anlända skandinaverna som hälsosamma och robusta.¹⁰⁰ Såväl artikeln i *Nelson Evening Mail* som omtalade de nyanlända skandinaverna som några av världens mest arbetsföra, anspråkslösa och ordentliga, som den nämnda fyllerianklagelsen, när den återpublicerades i *Otago Witness*, har titeln ”*The Swedish Immigrants*”.¹⁰¹ Dessa nämnde visserligen även norrmännen, men valet av titel torde spela en avgörande roll för vad läsaren associerar med artikelns innehåll. Nedan följer fler exempel på hur termen *svenskar* använts som ett helhetsbegrepp för att beskriva alla *Celaenos* skandinaviska passagerare.

*Taranaki Herald*s upplaga av den 4 februari, diskuterande negativa stämningar hos landets arbetarklass rörande de väntade emigranterna, nämner enbart svenskar: “*A strong objection has also been taken to the immigration scheme, and particularly so on account of the action of the provincial authorities in respect to the Swedish emigrants which are daily expected to arrive.*”¹⁰² Artikeln innehåller även en insändare från en arbetare, vilken i sina beklaganden över att myndigheterna genom invandring ämnar åstadkomma lönedumpning, talar om svenskar och inga andra.

Det nummer av *Evening Post* som utkom den 6 februari, d.v.s. dagen efter *Celaenos* ankomst, konstaterar följande: “*We may conclude that we have now received the first fruits of the Vogel policy, in the shape of the batch of Swedish immigrants who arrived yesterday.*”¹⁰³ Denna artikel har också citerats i fyra andra publikationer som återfinns bland de 315 resultaten. *Otago Daily Times* och *Press* konstaterar samma dag i korta notiser att 60 svenska familjer [sic] anlänt.¹⁰⁴ Det gör också *Bruce Herald* (8/2), *North Otago Times* (10/2), *Otago Witness* (11/2 och 18/2) samt *West Coast Times* (18/2).¹⁰⁵

I *Otago Daily Times* den 10, och i grannen *Otago Witness* 18 februari, skrivs följande i en artikel om den uppståndelse som skandinavernas ankomst orsakat bland arbetarklassen:

The Swedish immigrants, who were picked up by Dr Featherston during his Continental tour, arrived here on Sunday in the old Otago trader, the *Celaeno*. They consist of 60 families, comprising labourers, shepherds, and tradesmen, of various descriptions. [---] The Government is, I am informed, under contract with these Swedes to find them house-room and food until they obtain employment, and they and their interpreter

---

¹⁰⁰ *Otago Daily Times*, 1871-02-21.

¹⁰¹ *Otago Witness*, 1871-02-25 samt *Nelson Evening Mail*, 1871-02-08.

¹⁰² *Taranaki Herald*, 1871-02-04.

¹⁰³ *Evening Post*, 1871-02-06.

¹⁰⁴ *Otago Daily Times*, 1871-02-06 samt *Press*, 1871-02-06.

¹⁰⁵ *Bruce Herald*, 1871-02-08, *North Otago Times*, 1871-02-10, *West Coast Times*, 1871-02-18 samt *Otago Witness* 1871-02-11 och 1871-02-18.

freely assert that the written contract also contains a clause by which they can claim free passages back to their native land if, a[f]ter a certain term of residence here, they are dissatisfied and wish to go back.¹⁰⁶

Den 20 februaris nummer av *Nelson Evening Mail* gör gällande att svenskar setts gående längs gatorna, och såväl *Evening Post* som *Wellington Independent* hävdar senare att de som per båt givit sig av till Manawatu var svenskar.¹⁰⁷ De manifestationer som anordnades för att protestera mot vad som upplevts som oproportionerliga förmåner för de nyanlända skandinaverna, på bekostnad av ”riktiga” nyzeeländare, verkar av tidningsartiklarna att döma också ha inriktat sig på just svenskar. Det är åtminstone dessa, och inte norrmännen, som i den absoluta majoriteten av fallen nämns.¹⁰⁸

Som jag nämnde tidigare, finns det i materialet även gott om artiklar som verkligen uppfattat att såväl svenskar som norrmän befann sig bland de nyanlända. Den annons som publicerades före, men även efter *Celaenos* ankomst, för att göra eventuella arbetsgivare uppmärksammade på den annalkande arbetskraften, klargjorde exempelvis att den första transporten väntades från Norge. I dessa fall uppgavs inga som helst svenskar väntas med *Celaeno*.¹⁰⁹ Dessutom finns, som vi sett, mängder av andra artiklar som nämner både svenskar och norrmän bland de anlända skandinaverna. På samma sätt som det fanns artiklar som talade om 60 anlända svenska familjer, fanns också många som, helt rätt, angav att *Celaeno* medfört 59 norrmän och svenskar. Sådana publicerades i *Evening Post* (6/2), *Wellington Independent* (6/2), *Wanganui Herald* (8/2), *Grey River Argus* (15/2) samt *Taranaki Herald* (15/2 och 3/4).¹¹⁰ Som ytterligare exempel på differentiering som faktiskt förekom i nyzeeländsk media, kan nämnas att Sverige och Norge behandlades separat i den internationella jämförelse av parlamentarikerarvoden som behandlades i föregående delavsnitt. Likaledes behandlas de var för sig i en jämförelse av europeiska arméer som publicerades i *Star* och *Colonist*.¹¹¹

Klart är ändå att en stark medial tendens att felaktigt beskriva *Celaenos* skandinaver som enbart svenskar uppdagats. Utan att spekulera i orsakerna i detta skede, kan det emellertid, mot bakgrund av empirin, föreslås att denna hopblandning av nationalitetsbegreppen också tyder på en hopblandning av nationerna i fråga.

---

¹⁰⁶ *Otago Daily Times*, 1871-02-10 samt *Otago Witness*, 1871-02-18.

¹⁰⁷ *Nelson Evening Mail*, 1871-02-20, *Nelson Examiner and New Zealand Chronicle*, 1871-02-18, *Evening Post*, 1871-02-13 samt *Wellington Independent*, 1871-02-14.

¹⁰⁸ *Evening Post*, 1871-02-15, *Press*, 1871-02-16, *Otago Daily Times*, 1871-02-16, *Otago Witness*, 1871-02-18, *Wellington Independent*, 1871-02-16, *Colonist*, 1871-02-28 samt *Nelson Examiner and New Zealand Chronicle*, 1871-03-04.

¹⁰⁹ *Wanganui Herald*, 1871-02-03 samt *Wellington Independent*, 1871-02-03, 1871-02-11, 1871-02-17, 1871-02-25, 1871-03-04 och 1871-03-06. .

¹¹⁰ *Evening Post*, 1871-02-06, *Wellington Independent*, 1871-02-06, *Wanganui Herald*, 1871-02-06 samt *Taranaki Herald*, 1871-02-15 samt 1871-03-04.

¹¹¹ *Star*, 1871-03-17 samt *Colonist*, 1871-03-31.

*Wanganui Herald*s upplaga av den 3 mars, och *Wellington Independents* av den 16 februari, tycks dessutom ha talat om de nyanlända som svenskar och danskar, trots att de senares förekomst bland *Celaenos* passagerare motsägs av såväl tidigare forskning som andra undersökta tidningar.¹¹²

Den synbarliga svårigheten i nyzeeländsk press att vid denna tid skilja på nationaliteterna, blir än mer intressant då den sätts i samband med en serie artiklar som förekom i slutet av mars 1871, gällande finansminister Vogels – samme Vogel som varit drivande i frågan om subventionerad invandring – besök i San Francisco. Tidningar rapporterar om hur Vogel inför handelskammaren i San Francisco hållit ett anförande rörande den ekonomiska vikten av att etablera regelbunden ångbåtstrafik mellan staden och de oceaniska kolonierna.¹¹³

I samma anförande, vilket refererats i nyzeeländsk press, förekommer även en längre utläggning om utsikterna för en framtida konfederation av länder talande anglosaxiska språk. I förhållande till denna studie, är utläggningen av betydelse på grund av de exempel som ges för att rättfärdiga den positiva ståndpunkt som Vogel tycks ha haft i frågan.

[--] Whatever may be, or whatever we may think the probable nature of such a confederation— whatever may be the resulting political relations, I think we must all see that the spirit of the age is moving in the direction of a powerful extension of nationalities. We have a united Germany—many of us may live to see a united Scandinavia, and, as I have said, we may see also an Anglo-Saxon speaking confederation [--]¹¹⁴

Ett tänkvärt faktum är att ovanstående sagts av enenskild individ, men lika klart är att det sagts av en individ som man får förmoda hade stort inflytande på nyzeeländsk politisk opinion. Att orden cirkulerat på det sätt de gjort, innebär ju samtidigt att man endast behövde läsa någon av de nämnda publikationerna i slutet av mars för att nås av dess budskap. Teorin om en annalkande skandinavisk union, förbundsstat eller vad man nu vill kalla det som Vogel föreställde sig, får således anses ha förmedlats till en större grupp nyzeeländare.

---

¹¹² *Wellington Independent*, 1871-02-16 samt *Wanganui Herald*, 1871-03-03.

¹¹³ *Daily Southern Cross*, 1871-03-20, *Evening Post*, 1871-03-21 samt *Colonist*, 1871-03-21.

¹¹⁴ *Daily Southern Cross*, 1871-03-20, *Evening Post*, 1871-03-21, *Colonist*, 1871-03-21, *Star*, 1871-03-24, *Wanganui Herald*, 1871-03-24, *Otago Daily Times*, 1871-03-25, *West Coast Times*, 1871-03-28 samt *Grey River Argus*, 1871-03-29. Citatet är taget ur *Evening Post*, men texten är, trots vissa bagatellartade skillnader, i allt väsentligt densamma i samtliga publikationer.

3. Diskussion

Denna undersökning har sökt kartlägga den bild av Sverige och svenskar som förmedlades i nyzeeländsk press vid tiden för den statligt subventionerade invandringen av skandinaver under 1870-talets början. För att förtydliga detta ytterligare, erbjuder jag nu därför en resultatdiskussion med utgångspunkt i undersökningsdelens fyra kapitel.

I det första kapitlet undersöktes vilka förutfattade meningar om svenskar som våren 1871 förmedlades i nyzeeländsk press. Det är onekligen så, att en bild tycks ha spridits av svenskar som arbetsföra, ordentliga och anspråkslösa. Här har alltså i mångt och mycket funnits skäl att instämma i vad tidigare forskning kommit fram till. Burr, Jupp, Aminoff och Grigg har ju nått liknande slutsatser gällande en positiv nyzeeländsk uppfattning av skandinaverna. Däremot, vilket inte nämnts i tidigare forskning, tycks i viss mån en bild ha förmedlats av svensken som en fyllerist. Jag syftar här på den oro för svenskars alkoholvanor som nämdes i Otago-tidningarna. Om än endast vid två tillfällen har nyzeeländare haft möjligheten att bilda sig en uppfattning om svensken som en beklagansvärt bedrucken figur. Detta har, som den nämnda artikeln påvisat, använts för att skapa opinion mot den skandinaviska invandringen. Här är det möjligt att anknyta till den bild av svenskar som alkoholister, som Jeff Werner påvisat hos kalla krigets amerikaner. Den svenska alkoholism som förekommit i amerikaners föreställningsvärld har emellertid kopplats samman med socialistiskt statförtryck, och en sådan association låter sig ingalunda göras i fallet med Otago-tidningarnas förmedlande av svenskt fylleri. Sägna vad man vill om Sverige år 1871, men en socialistisk stat kan det svårligen beskrivas som. Därmed torde det vara möjligt att konstatera, att bilden av svensken som en suput existerade långt innan Sverige skulle komma att förknippas med socialism och välfärdssamhälle.

Den andra undersökningsdelen behandlar det sätt som svenskar framställdes på efter att ha observerats. Värt att omtala är den artikel som publicerades gällande beskrivningen av svenskarnas (i själva verket främst norrmän) färd till Manawatu strax efter ankomsten till Nya Zeeland. Här utmålades de ju som bekant som smutsiga, usla, miserabla och kortväxta.¹¹⁵ Vidare sades ju att denna observation, om den var representativ för nordeuropéer i allmänhet, inte gav en speciellt lovande bild av de senare. Svenskarna jämfördes ju i samma artikel också, syftande på utstyrseln, med ”den lägsta sortens irländare” i New York. Ett visst förakt, likande det som på många håll mötte irländska emigranter i 1800-talets Nordamerika, tycks alltså ha förmedlats i den nyzeeländska pressen. På det stora hela, emellertid, påvisas i det empiriska materialet en association med just de egenskaper som krävs av en bosättare, exempelvis robusthet, god kroppsbyggnad och hälsosamhet. Nämnas bör emellertid att bilden av svenskar som ointelligenta

---

¹¹⁵ Därmed inte sagt att kortväxthet är någonting negativt, men det omtalas onekligen så i den aktuella artikeln.

cirkulerade, även om den i ett av fallen ingick i en artikel som i övrigt ställde sig positiv till norrmännens och svenskarnas ankomst. Även här finns det således anledning att knyta an till Werners ådagaläggande av den under emigrationen till USA förmedlade bilden av svenskar som fysiskt kompetenta, men intellektuellt svaga. Kan det här, att betrakta svenskar/skandinaver som mentalt kläna, möjligtvis vara ett generellt anglosaxiskt fenomen under det sena 1800- och tidiga 1900-talet? En sådan frågeställning torde kunna utgöra grunden för en givande framtida undersökning, riktad mot förmedlad ”svensk dumhet” i USA, Kanada, Nya Zeeland, Australien och Storbritannien.

Det tredje kapitlet rörde den bild som i nyzeeländsk press förmedlades av Sverige som nation och svenska samhällsförhållanden. Vi har kunnat fastslå att mycket av medialt fokus under den undersökta perioden lagts på det politiska och det militära. Mot bakgrund av det tidiga 1870-talets spända politiska situation på den europeiska kontinenten, har Sverige utmålats som en potentiell allierad mot främst Ryssland, men även i händelse av en brittisk intervention på fransk sida i det då ännu pågående fransk-preussiska kriget. Här är det synnerligen intressant att konstatera, att Sverige, som i detta skede inte varit inblandat i militära konflikter på över ett halvt sekel, diskuterats i dylika ordalag. Att *Bländasäggen* publicerats av nyzeeländsk press, och att det svenska nederlaget vid Poltava refereras till i relation till valnederlaget i februari 1871, gör också gällande att svensk krigshistoria och –myter inte varit främmande för tidens invånare i Nya Zeeland. Vi har också kunnat se att Sverige omtalats som en producent av rödbetor och havre, vilket får anses förstärka bilden av svensken som kompetent jordbrukare. Lovord om svenskt filtreringspapper och rapporter om export av fönsterkarmar och dörrar till Frankrike torde även ha utmålats Sverige som en industrination. Artiklar innehållande rapporter om svensk stålframställning och järnexport, i kombination med artiklar om nyzeeländska inmutningar och gruvbolag med svenska och skandinaviska namn, får dessutom anses ha bidragit till en bild av Sverige som framstående inom gruvsektorn.

Sverige, eller åtminstone Skandinavien, torde vidare ha förknippats med företagsamhet i ännu ett avseende; de många annonserna gällande skandinaviska hotell. Att andra hotell dessutom sagt sig ha personal behärskande de skandinaviska språken, tyder också på ett visst erkännande av dessa.

Även det avslutande kapitlet, *Skandinaver som skandinaver*, berör Sverige som nation. Det har framkommit att en teori om en annalkande skandinavisk förbundsstat spreds via nyzeeländsk press under den undersökta perioden. Jag syftar här på referatet från Julius Vogels tal i San Francisco. Detta skulle dels kunna tyda på att skandinavistiska stämningar kommit Vogel till del, möjligtvis i samband med kontakt med svenskar, danskar eller norrmän. Det kan också betraktas

som ett antagande grundat på vad som upplevts som liknande förutsättningar i Skandinavien som hos de nyligen förenade tyska staterna. Klart är i alla fall att, i och med den spridning som Vogels ord fick i så många publikationer, och med anledning av hans position, en bild av ett framtida enat Skandinavien varit i cirkulation under den undersökta perioden.

Kopplat till ovanstående, är det faktum att termen *svenskar* vid flertalet tillfällen använts för att referera till samtliga skandinaviska emigranter som anlöpte Wellington ombord på *Celaeno*, trots att majoriteten av dessa som sagt var norrmän. Jag nämnde tidigare att detta kan ha berott på en hopblandning av nationerna i fråga, vilket i sådant fall inte vore alltför förvånansvärt i och med den svensk-norska unionens existens under den aktuella perioden. Svenskar kan alltså på vissa håll i Nya Zeeland, ha betraktats som ett slags huvudkategori, i vilken norrmän helt sonika ingick. Även i detta fall kan kopplingar göras till Werners studie, och den där beskrivna kampen om att framstå som den svensk-norska unionens främsta nation. Det skulle sannolikt ha glatt många storsvensk nationalist vid denna tidpunkt, att veta hur *svenskar* i nyzeeländsk press i många fall användes för att beskriva vad som i själva verket var norrmän.

Framställningarna av Sverige och svenskar som förmedlades till det nyzeeländska folket tycks överlag ha varit av positiv natur. Svenskar har som sagt blivit omtalade som arbetsföra, robusta etc. De negativa aspekterna av framställningen har varit mindre förekommande, om än allt annat än negligerbara. Många av dessa får ses mot bakgrund av en rädsla för konkurrens på arbetsmarknaden, och på den av Grigg beskrivna brittiska nationalchauvinismen. Dessutom, vilket tidigare undersökningar inte nämnt, har vi som sagt kunnat konstatera att en bild av Sverige som Europas mest alkoholiserade nation förmedlades av Otago-tidningarna, vilket knappast kan sägas vara särdeles positivt. Positiv är inte heller den förmedlade bilden av svenskar som ointelligenta.

4. Sammanfattning

Denna undersöknings syfte har varit att kartlägga det sätt på vilket Sverige och svenskar framställdes i nyzeeländsk press mot bakgrund av skandinaviska emigranternas ankomst till Wellington år 1871. Med utgångspunkt i en kvalitativ, hermeneutisk, metod, har olika nyzeeländska publikationer i detta syfte bearbetats.¹¹⁶ Det har konstaterats att flit, arbetsduglighet och dylikt präglade många omnämningarna av svenskar. Betonas bör emellertid också att en text beskrivande svenskar som notoriska alkoholister cirkulerade, om än i begränsad omfattning. Dessutom förekom en skildring av de nyanlända svenskarna som smutsiga, eländiga och miserabla till utseendet, även om de omtalade individerna i själva verket till största delen var norrmän. I samma kontext kan nämnas att en medial bild av svenskar som mentalt inkompetenta förmedlades i viss omfattning.

Vidare har vi sett hur Sverige i den nyzeeländska pressen i viss omfattning omtalades i politiska och militära sammanhang. Denna diskurs tycks inte ha uteslutit ett svenskt kigsdeltagande på brittisk sida mot Ryssland alternativt Preussen. Vi har också kunnat se att begreppet *svenskar* ofta användes för att referera till såväl egentliga svenskar som norrmän, och att den nyzeeländske finansministern blev flitigt citerad när han talade om en möjlig framtida skandinavisk förbundsstat. Därmed torde det vara befogat att sägas att skandinaver till viss del betraktades som en relativt homogen grupp. Om de samhälleliga förhållandena kan också än en gång alkoholiseringsen nämnas.

Den sammantagna bilden av Sverige och svenskar, tycks rent generellt ha varit positiv. Som nämnts ovan, associerades svenskar med egenskaper som arbetsamhet, anspråkslöshet och dylikt. Det faktum att svenskar, om än i mindre omfattning, beskrivits som dumma, fyllerister och smutsiga dvärgar måste emellertid tyda på att även mindre smickrande epitet förekommit. Klart är hursomhelst att föreställningsvärlden tillhörande den genomsnittlige nyzeeländske tidningsläsaren under februari och mars 1871 måste ha innehållit åtminstone ett slags Sverigebild; svag eller stark, grumlig eller klar, positiv eller negativ.

---

¹¹⁶ Dessa listas på nästa sida.

5. Käll- och litteraturförteckning

Tryckta källor

Bruce Herald, 1871-02-01.

Bruce Herald, 1871-02-08.

Bruce Herald, 1871-02-15.

Bruce Herald, 1871-02-22.

Bruce Herald, 1871-03-01.

Bruce Herald, 1871-03-08.

Bruce Herald, 1871-03-15.

Bruce Herald, 1871-03-22.

Bruce Herald, 1871-03-29.

Colonist, 1871-02-14.

Colonist, 1871-02-28.

Colonist, 1871-03-03.

Colonist, 1871-03-21.

Colonist, 1871-03-31.

Daily Southern Cross, 1871-02-06

Daily Southern Cross, 1871-02-13

Daily Southern Cross, 1871-02-16.

Daily Southern Cross, 1871-02-21,

Daily Southern Cross, 1871-02-27.

Daily Southern Cross, 1871-03-02.

Daily Southern Cross, 1871-03-10.

Daily Southern Cross, 1871-03-11.

Daily Southern Cross, 1871-03-15.

Daily Southern Cross, 1871-03-17.

Daily Southern Cross, 1871-03-20.

Evening Post, 1871-02-02.

Evening Post, 1871-02-03.

Evening Post, 1871-02-04.

Evening Post, 1871-02-06.

Evening Post, 1871-02-10.

Evening Post, 1871-02-13.

Evening Post, 1871-02-15.
Evening Post, 1871-02-16.
Evening Post, 1871-03-15.
Evening Post, 1871-03-21.
Grey River Argus, 1871-02-02.
Grey River Argus, 1871-02-04.
Grey River Argus, 1871-02-07.
Grey River Argus, 1871-02-08.
Grey River Argus, 1871-02-09.
Grey River Argus, 1871-02-10.
Grey River Argus, 1871-02-11.
Grey River Argus, 1871-02-13.
Grey River Argus, 1871-02-14.
Grey River Argus, 1871-02-15.
Grey River Argus, 1871-02-16.
Grey River Argus, 1871-02-17.
Grey River Argus, 1871-02-18.
Grey River Argus, 1871-02-20.
Grey River Argus, 1871-02-21.
Grey River Argus, 1871-02-22.
Grey River Argus, 1871-02-23.
Grey River Argus, 1871-02-24.
Grey River Argus, 1871-02-27.
Grey River Argus, 1871-02-28.
Grey River Argus, 1871-03-01.
Grey River Argus, 1871-03-02.
Grey River Argus, 1871-03-03.
Grey River Argus, 1871-03-04.
Grey River Argus, 1871-03-06.
Grey River Argus, 1871-03-07.
Grey River Argus, 1871-03-08.
Grey River Argus, 1871-03-09.
Grey River Argus, 1871-03-10.
Grey River Argus, 1871-03-11.

Grey River Argus, 1871-03-13.
Grey River Argus, 1871-03-14.
Grey River Argus, 1871-03-15.
Grey River Argus, 1871-03-16.
Grey River Argus, 1871-03-17.
Grey River Argus, 1871-03-18.
Grey River Argus, 1871-03-20.
Grey River Argus, 1871-03-21.
Grey River Argus, 1871-03-23.
Grey River Argus, 1871-03-24.
Grey River Argus, 1871-03-25.
Grey River Argus, 1871-03-27.
Grey River Argus, 1871-03-28.
Grey River Argus, 1871-03-29.
Grey River Argus, 1871-03-30.
Grey River Argus, 1871-03-31.
Nelson Evening Mail, 1871-02-08.
Nelson Evening Mail, 1871-02-20.
Nelson Evening Mail, 1871-03-07.
Nelson Evening Mail, 1871-03-31.
Nelson Examiner and New Zealand Chronicle, 1871-02-18.
Nelson Examiner and New Zealand Chronicle, 1871-03-04.
New Zealand Herald, 1871-02-16.
New Zealand Herald, 1871-02-22.
New Zealand Herald, 1871-02-28.
New Zealand Herald, 1871-03-06.
New Zealand Herald, 1871-03-07.
New Zealand Herald, 1871-03-11
New Zealand Herald, 1871-03-16
New Zealand Herald, 1871-03-17
New Zealand Herald, 1871-03-27.
North Otago Times, 1871-02-10.
North Otago Times, 1871-03-14.
North Otago Times, 1871-03-17.

Otago Daily Times, 1871-02-06.
Otago Daily Times, 1871-02-10.
Otago Daily Times, 1871-02-15.
Otago Daily Times, 1871-02-16.
Otago Daily Times, 1871-02-21.
Otago Daily Times, 1871-02-28.
Otago Daily Times, 1871-03-10.
Otago Daily Times, 1871-03-11.
Otago Daily Times, 1871-03-25.
Otago Daily Times, 1871-03-29.
Otago Daily Times, 1871-03-30.
Otago Daily Times, 1871-03-31.
Otago Witness, 1871-02-04.
Otago Witness, 1871-02-11.
Otago Witness, 1871-02-18.
Otago Witness, 1871-02-25.
Otago Witness, 1871-03-04.
Otago Witness, 1871-03-11.
Otago Witness, 1871-03-18.
Otago Witness, 1871-03-25.
Press, 1871-02-01.
Press, 1871-02-02.
Press, 1871-02-03.
Press, 1871-02-04.
Press, 1871-02-06.
Press, 1871-02-07.
Press, 1871-02-08.
Press, 1871-02-09.
Press, 1871-02-10.
Press, 1871-02-11.
Press, 1871-02-13.
Press, 1871-02-14.
Press, 1871-02-15.
Press, 1871-02-16.

Press, 1871-02-17.
Press, 1871-02-18.
Press, 1871-02-20.
Press, 1871-02-21.
Press, 1871-02-22.
Press, 1871-02-23.
Press, 1871-02-24.
Press, 1871-02-25.
Press, 1871-02-27.
Press, 1871-02-28.
Press, 1871-03-01.
Press, 1871-03-02.
Press, 1871-03-03.
Press, 1871-03-04.
Press, 1871-03-06.
Press, 1871-03-07.
Press, 1871-03-08.
Press, 1871-03-09.
Press, 1871-03-10.
Press, 1871-03-11.
Press, 1871-03-13.
Press, 1871-03-14.
Press, 1871-03-15.
Press, 1871-03-16.
Press, 1871-03-17.
Press, 1871-03-18.
Press, 1871-03-20.
Press, 1871-03-21.
Press, 1871-03-22.
Press, 1871-03-23.
Press, 1871-03-24.
Press, 1871-03-25.
Press, 1871-03-27.
Press, 1871-03-28.

Press, 1871-03-29.
Press, 1871-03-30.
Press, 1871-03-31.
Star, 1871-02-13.
Star, 1871-02-16.
Star, 1871-03-08.
Star, 1871-03-09.
Star, 1871-03-17.
Star, 1871-03-24.
Taranaki Herald, 1871-02-04.
Taranaki Herald, 1871-02-11.
Taranaki Herald, 1871-02-15.
Taranaki Herald, 1871-03-01.
Taranaki Herald, 1871-03-04.
Taranaki Herald, 1871-03-08.
Taranaki Herald, 1871-03-11.
Taranaki Herald, 1871-03-18.
Taranaki Herald, 1871-03-15.
Taranaki Herald, 1871-03-22.
Timaru Herald, 1871-03-04.
Timaru Herald, 1871-03-29.
Tuapeka Times, 1871-03-30.
Wanganui Herald, 1871-02-03.
Wanganui Herald, 1871-02-06.
Wanganui Herald, 1871-02-08.
Wanganui Herald, 1871-03-03.
Wanganui Herald, 1871-03-24.
Wellington Independent, 1871-02-03.
Wellington Independent, 1871-02-06.
Wellington Independent, 1871-02-11.
Wellington Independent, 1871-02-14.
Wellington Independent, 1871-02-16.
Wellington Independent, 1871-02-17.
Wellington Independent, 1871-02-21.

Wellington Independent, 1871-02-23.
Wellington Independent, 1871-02-25.
Wellington Independent, 1871-03-04.
Wellington Independent, 1871-03-06.
West Coast Times, 1871-02-09
West Coast Times, 1871-02-10.
West Coast Times, 1871-02-16
West Coast Times, 1871-02-18
West Coast Times, 1871-02-23
West Coast Times, 1871-03-03
West Coast Times, 1871-03-10
West Coast Times, 1871-03-16.
West Coast Times, 1871-03-24
West Coast Times, 1871-03-28.
West Coast Times, 1871-03-29
West Coast Times, 1871-03-30
West Coast Times, 1871-03-31.

Referenslitteratur

Tryckt litteratur

Aminoff, Sten. *Svenskarna i Nya Zeeland: Den svenska emigrationen till 1940*. Växjö, 1988.

Burr, Val A. *Mosquitoes & Sandust: a history of Scandinavian in early Palmerston North and surrounding districts. (Skandia II)*. Palmerston North, 1995.

Grigg, Anthony. *Attitudes in New Zealand to Scandinavian Immigration, 1870-1876*. Otago, 1973.

Jupp, James. "Seeking whiteness: the Recruitment of Nordic immigrants to Oceania." Ingår i *Scandinavian and European migration to Australia and New Zealand: proceedings of the conference held in Stockholm, Sweden, and Turku, Finland June 9-11, 1998*, Koivukangas, Olavi samt Westin, Charles (red.). Åbo, 1999.

Werner, Jeff. *Medelhagens Estetik: Sverigebilder i USA, del 1*. Värnamo, 2008.

Werner, Jeff. *Medelhagens Estetik: Sverigebilder i USA, del 2*. Värnamo, 2008.

Webbsidor

Larsson, Lars-Olof. *Nationalencyklopedin*: "Bländasäggen." URL:

<http://www.ne.se.www.bibproxy.du.se/lang/bl%C3%A4ndas%C3%A4ggen>. [Granskad 2013-07-11].

Mårtensson, Solveig. *Nationalencyklopedin*. "Nya Zeeland." URL: <http://www.ne.se/lang/nya-zeeland> [Granskad 2013-07-18].

Papers Past: "Introduction." URL: <http://paperspast.natlib.govt.nz/cgi-bin/paperspast?a=p&p=about&c=-----10--1----0--> [Granskad 2013-07-12].

Walrond, Carl. 'Scandinavians - Facts and figures', *Te Ara - the Encyclopedia of New Zealand*, updated 13-Jul-12. URL: <http://www.TeAra.govt.nz/en/scandinavians/page-5> [Granskad 2013-07-10].